

การศึกษาการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

สารนิพนธ์
ของ
วิศิษฐ์ และอิม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2550

การศึกษาการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

สารนิพนธ์
ของ
วิศิษฐ์ และอิม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

บทคัดย่อ
ของ
วิสิทธิ์ และอิม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2550

วิสิทธิ์ และอ้อม. (2550). การศึกษาการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา. สารนิพนธ์ กศม. (การบริหาร
การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา
สารนิพนธ์: อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ใน 4 ด้านได้แก่ ด้านการ
ประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการ
ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และด้านการประเมินการอ่าน คัดวิเคราะห์ และเขียน และเพื่อ
เปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำ
เปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสพการณ์การสอน ความรู้เรื่องการ
วัดและประเมินผลการเรียนรู้ และทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน
การวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
จำนวน 88 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณ
ค่า 5 ระดับ โดย แบบสอบถามการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีค่าความ
เชื่อมั่น .9816 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบความ
แตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี The Least Significant Difference (LSD)

ผลการศึกษาพบว่า

1. การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำ
เปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ
มากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการประเมินการอ่าน คัดวิเคราะห์และเขียน และด้านการ
ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2. การเปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้าน พบว่า

- 2.1 จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ ประสพการณ์การสอน ไม่แตกต่างกัน

- 2.2 จำแนกตามความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ครูที่มีความรู้มาก มีการดำเนินการการวัดและ
ประเมินผลการเรียนรู้ มากกว่าครูที่มีความรู้น้อยและปานกลาง และครูที่มีความรู้ปานกลาง มีการ
ดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มากกว่าครูที่มีความรู้น้อย

- 2.3 จำแนกตามทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ครูที่มีทัศนคติสนับสนุน มีการดำเนินการการวัด
และประเมินผลการเรียนรู้มากกว่าครูที่มีทัศนคติคัดค้าน และเป็นกลาง และครูที่มีทัศนคติเป็นกลาง
มีการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มากกว่าครูที่มีทัศนคติคัดค้าน

**A STUDY OF LEARNING MEASUREMENT AND EVALUATION AT BASIC
EDUCATION SCHOOLS IN AMPHEO BANG NUM PRIAO,
CHANGWAT CHACHOENGSAO**

**AN ABSTRACY
BY
WISIT LAE-IM**

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
At Srinakharinwirot University
May 2007**

Wisit Lae-im. (2007). *A Study of Learning Measurement and Evaluation at Basic Education Schools in Ampheo Bang Nam Priao, Changwat Chachoengsao*. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Dr. Marasri Suthaniti.

The purposes of this study were to study the measurement and evaluation implementations in basic education schools in Ampheo Bang Nam Priao, Changwat Chachoengsao in 4 aspects: 1) subject areas learning evaluation, 2) learner development activities evaluation, 3) desired characteristics evaluation, and 4) reading, critical thinking, and writing evaluation; compare the measurement and evaluation implementations according to subject areas, teaching experiences, knowledge in measurement and evaluation, and attitudes towards measurement and evaluation. The sample in this study consisted of 88 teachers in basic education schools in Ampheo Bang Nam Priao, Changwat Chachoengsao. The instrument for data collection was a 5-point rating scale questionnaire; the measurement and evaluation implementations had the alpha reliability of .9816. The statistics used for data analyses were percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way ANOVA, followed by the least significant difference test.

The results of the study were as follows.

1. The measurement and evaluation implementations in basic education schools in Ampheo Bang Nam Priao, Changwat Chachoengsao as a whole was at a high level. When considered individual aspects, they were also at a high level. The high mean scores in order of the 4 aspects were as follows: 1) subject areas learning evaluation, 2) learner development activities evaluation, 3) reading, critical thinking, and writing evaluation, and 4) desired characteristics evaluation.

2. Comparisons of the measurement and evaluation implementations, as a whole and individual aspects, revealed as follows.

2.1 When compared by subject areas and teaching experiences, no differences were found.

2.2 When compared by knowledge in measurement and evaluation, significant difference were found at .01 level. When considered individual aspects, it revealed that the teachers with a high level knowledge implemented more measurement and evaluation than those with little and moderate level knowledge; and those with moderate level knowledge did more than those with little knowledge.

2.3 When compared by attitudes towards measurement and evaluation, significant difference were found at .01 level. When considered individual aspects, it revealed that the teachers with supportive attitudes implemented more measurement and evaluation than those with opposing attitudes and neutral attitudes; and those with neutral attitudes did more than those with opposing attitudes.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)
วันที่.... เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีทุกประการ ทั้งนี้เนื่องจากได้รับความเมตตากรุณาจากคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำสารนิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยความเรียบร้อย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ ให้การแนะนำช่วยเหลือ ให้ความรู้ในการทำวิจัย และแก้ไขข้อบกพร่อง จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี และอาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา กรรมการพิจารณาโครงการสารนิพนธ์ ที่ได้ให้คำชี้แนะในการปรับปรุงแก้ไขทางด้านวิชาการ จนสามารถทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี และอาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาเอาใจใส่ให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะ จนสามารถจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ นายวิชัย ธรรมเมธาพร ผู้อำนวยการโรงเรียน นางสาวเกษร มงคล ศีกษานิเทศก์ 7 นางอุษา ตีระวัฒนานนท์ ครูอันดับ คศ. 3 ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้คำแนะนำในการสร้างแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการและคณะครูโรงเรียนตลาดคลอง 16 และผู้อำนวยการและคณะครูโรงเรียนเฉลิมช่วงวิทยาทาน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือ และคณะผู้บริหารคณะครูโรงเรียนบางน้ำเปรี้ยววิทยา โรงเรียนดอนฉิมพลีพิทยาคม โรงเรียนหมอนทองวิทยา โรงเรียนการท่ามาหากินวัดโพธิ์เฉลิมรักษ์ฯ และโรงเรียนไผ่ดำพิทยาคมรัชมังคลาภิเษก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเข่งเทรา เขต 1 ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

คุณประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ซึ่งเป็นผู้ให้กำลังใจมาโดยตลอด ส่งผลให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

วิสิษฐ์ และอ้อม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	4
ความสำคัญในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของเนื้อหา.....	5
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบความคิดในการวิจัย.....	8
สมมุติฐานในการวิจัย.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การวัดและการประเมินผลการศึกษา.....	11
ความหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	11
ความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	13
หลักการวัดและการประเมินผล.....	15
การประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	18
การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียน.....	20
ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	20
ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	24
ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	28
ด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ.....	30
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ.....	35
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....	35
ประสบการณ์การสอน.....	35
ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	36
ทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
งานวิจัยในประเทศ.....	37
งานวิจัยต่างประเทศ.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	42
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	42
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	67
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	69
อภิปรายผล.....	70
ข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	81
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	82
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	92
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	94

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	42
2	ค่าความถี่ ร้อยละของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	48
3	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมจำแนกเป็นรายด้าน.....	49
4	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ.....	50
5	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะคิดต่อการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ.....	51
6	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการดำเนินการการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน....	52
7	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินการการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ.....	53
8	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการดำเนินการการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวม และจำแนกเป็นรายข้อ.....	54
9	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการดำเนินการการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ.....	55
10	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการดำเนินการการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ.....	56

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

11	ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยรวมและรายด้าน.....	57
12	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามประสบการณ์การสอน โดยรวมและรายด้าน	58
13	ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามประสบการณ์การสอนโดยรวมและรายด้าน.....	59
14	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามความรู้เรื่องการวัด และประเมินผลการเรียนรู้.....	60
15	ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความรู้เรื่องการวัดแล ประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน.....	61
16	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การดำเนินการการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ จำแนกตามความรู้เรื่องการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน.....	62
17	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามทัศนคติต่อการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน.....	63
18	ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน.....	64
19	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การดำเนินการการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ จำแนกตามทัศนคติต่อการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน.....	65

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2 แผนภูมิไตรยางค์การศึกษา : การวัดและการประเมินผล.....	17
3 แนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	26
4 เกณฑ์มาตรฐานการผ่านช่วงชั้นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	34

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มีความปรารถนา จะปฏิรูปการศึกษาและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาสูงขึ้น โดยให้การสนับสนุนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี สื่อความหมายให้เห็นความต้องการที่จะยกระดับความรู้ความสามารถและทักษะของคนไทยให้อยู่ในระดับสากล การวัดและประเมินผลการเรียนซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญซึ่งต้องทำหน้าที่ทั้งการประเมินผลเพื่อพัฒนาและการประเมินผลเพื่อตัดสินใจให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษา ทำความเข้าใจอย่างทอ้งแท้ กำหนดหลักการและแนวทางเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคนสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา ร่วมกัน (ศิริชัย กาญจนวาสี.2545 : 4)

การประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรแบบอิงมาตรฐานที่กำหนดการเรียนรู้ตามมาตรฐานโครงสร้างการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นซึ่งเป็น 4 ช่วงชั้น ทุกโรงเรียนต้องนำไปปฏิบัติในปีการศึกษา 2546 ที่มีหลักการวัด และการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นการปฏิบัติ ประเมินการอ่าน วิเคราะห์ เขียน ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลายต่อเนื่องควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายที่ผู้เรียนต้องรู้และสามารถทำได้ การกำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ กล่าวคือ เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น กำหนดจุดหมายถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี สาระการเรียนรู้ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ แต่ละกลุ่มสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นช่วงชั้นละ 3 ปี จัดเฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาจัดทำสาระในรายละเอียดเป็นรายปีหรือรายภาคให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมายด้วย (อรนุช อยู่ทิม. 2546:9)

กระบวนการทางการศึกษามีพื้นฐานที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ จุดประสงค์การเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน ถ้าขาดองค์ประกอบใด หรือ องค์ประกอบใดขาดความสมดุลกับองค์ประกอบอื่น ย่อมทำให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ไม่สมบูรณ์ โดยเฉพาะการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญของกระบวนการเรียนการสอนทั้งหมด (ส.วาสนา ประवालฤกษ์. 2540 ก : 12)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตราที่ 26 ระบุไว้ว่า ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากการพัฒนาของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่กันไป ในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา (มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย.2545: 15) การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นกระบวนการตรวจสอบกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินผลการเรียน สถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบการวัดและประเมินผลการเรียนให้เป็นไปอย่างเหมาะสมมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ให้ผลการประเมินถูกต้องตามสภาพความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ในขณะเดียวกันการดำเนินการวัดและการประเมินผลของสถานศึกษาจะต้องมีการจัดการเป็นระบบและกระบวนการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ สามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอกตามระบบการประกันคุณภาพได้ (กรมวิชาการ.2545 : 3)

การวัดและการประเมินผลการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการเรียนรู้ ดังนั้นการวัดและการประเมินผลการศึกษาจึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการประเมินความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและผลงานจากโครงการหรือแฟ้มสะสมผลงานผู้ใช้ผลการประเมินในระดับชั้นเรียนที่สำคัญ คือ ผู้เรียน ผู้สอน พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อให้สะท้อนภาพเป็นภาพสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนจะทราบลำดับความก้าวหน้า ความสำเร็จของตน ครูผู้สอนจะเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่มสามารถเข้าใจในระดับคะแนนหรือจัดกลุ่มผู้เรียนรวมทั้งประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองได้ ขณะเดียวกัน พ่อ แม่ ผู้ปกครองจะได้ทราบระดับความสำเร็จของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 36)

การวัดและการประเมินผลเป็นกิจกรรมหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน โดยเป็นหน้าที่โดยตรงของครูผู้สอนทุกระดับและประเภทการศึกษาที่ต้องดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนทุกคน เพื่อตรวจสอบความสามารถ และขณะเดียวกันก็เป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพในการสอนของครูผู้สอนด้วย ในการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น นอกจากครูผู้สอนจะต้องดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการเรียนของแต่ละสถานศึกษาแล้ว ยังต้องคำนึงถึงความถูกต้อง ความเป็นธรรม และดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผลการวัดและประเมินผลสามารถสะท้อนศักยภาพของผู้เรียนได้ตรงความเป็นจริงมากที่สุด และเกิดข้อผิดพลาดต่าง ๆ น้อยที่สุด การศึกษาได้ก้าวเข้าสู่ยุคการปรับเปลี่ยนครั้งใหญ่และริเริ่มแนวทางใหม่ ซึ่งต้องมุ่งเน้นเรื่องคุณภาพ การศึกษาและการประกันคุณภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่การศึกษาต้องมีการพัฒนาในทุก

ด้าน ในส่วนของการวัดและประเมินผลการเรียนก็เช่นเดียวกัน จำเป็นต้องดำเนินการอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับหลักสูตรเพราะคุณภาพการวัดและประเมินผลเกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาโดยรวม นอกจากนั้นการวัดและประเมินผลระดับนี้ยังมีความหมายและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้เรียนเพราะ การประเมินจะถูกบันทึกเป็นหลักฐานรับรองประสิทธิภาพของผู้เรียน ซึ่งจะมีผลต่อการศึกษาต่อ และใช้เป็นหลักฐานในการสมัครงาน ดังนั้นมิใช่เพียงสถาบันการศึกษาเท่านั้นที่ต้องการความ ถูกต้องและน่าเชื่อถือของการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน สังคมภายนอกทั่วไป รวมทั้งสถาน ประกอบการต่าง ๆ ก็พึงประสงค์เช่นเดียวกัน (ไพศาล หวังพานิช. 2545: 1)

การวัดและการประเมินผลการศึกษาทำให้ได้ข้อมูลที่แสดงถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า ความสำเร็จ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ สถานศึกษา ต้องจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการประเมินผลการเรียนขึ้นในแต่ละสถานศึกษา โดยความ เห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา(กรมวิชาการ. 2545 : 24) เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติ ร่วมกัน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การวัดและประเมินผลการศึกษาจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นใจ เกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนในระดับต่าง ๆ เจตนากการวัดและการประเมินผล คือ ช่วยพัฒนาการ เรียนรู้ของนักเรียนและพัฒนาการสอนของครู ถ้าการสอนกับการวัดและประเมินผลแยกออกจากกัน กล่าวคือทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยการสอบ ทำให้เด็กเกิดความเครียดได้ เพราะการ สอบแบบเดิม ๆ เป็นเสมือนการหาจุดด้อยของนักเรียน ซึ่งที่จริงแล้วนักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความสามารถแตกต่างกันตามศักยภาพ การสอบแบบเดิม ๆ จึงมิใช่การประเมินความก้าวหน้าของ การเรียนการสอน (ภัทรา นิคมานนท์. 2543 : 14)

ไพศาล หวังพานิช. (2545 :1-21) กล่าวว่า การดำเนินการด้านการวัดและประเมินผลที่ครู อาจารย์จำนวนหนึ่งในสถานศึกษามักถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นข้อสังเกตหรือเป็นประเด็นปัญหาหลักก็ คือ การวัดและประเมินผลไม่เป็นระบบหรือขาดการวางแผน ดำเนินการวัดและประเมินผลตาม ความเคยชินหรือตามหน้าที่ ไม่เห็นความสำคัญ ขาดเป้าหมายที่ชัดเจน ไม่ได้กำหนดกรอบการวัด และประเมินผลในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบโดยบางครั้งไม่ทราบว่าจะต้องวัดและประเมินผลใดบ้าง ของผู้เรียน 2) วัดและประเมินผลไม่สอดคล้องความเป็นจริง มักประเมินเพียงสิ่งที่ผู้สอนบอกและให้ จดจำ ไม่ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านอื่น ๆ เช่น ด้านความคิด การแก้ปัญหา การประยุกต์ใช้ ความรู้ เหตุผลเชิงวิเคราะห์ ตลอดจนคุณธรรมด้านต่าง ๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ หลักสูตรและไม่ตรงตามสภาพจริงของชีวิต 3) วัดประเมินผลด้วยวิธีหรือเครื่องมือที่ขาดคุณภาพ ใช้ เครื่องมือวัดไม่ตรงจุดประสงค์ เครื่องมือขาดความชัดเจน ไม่ให้เป็นธรรมแก่นักเรียน เครื่องมือประเภท “ข้อสอบ” ด้อยคุณภาพ

จากการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบางน้ำเปรี้ยว โรงเรียนดอนฉิมพลีพิทยาคม โรงเรียนหมอนทองวิทยา โรงเรียนไผ่ดำพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก และโรงเรียนท่ามาหากินวัดโพธิ์เฉลิมรักษ์ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า การ ดำเนินการสอน และการวัดและประเมินผลของครูยังใช้รูปแบบเดิม กล่าวคือ ยังใช้การสอนแบบ บรรยาย ส่วนการวัดและประเมินผลนั้นไม่มีการวางแผน การวัดไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงใน

เนื้อหาวิชา และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินผลไม่หลากหลาย ยังยึดติดกับการวัดผลโดยใช้แบบทดสอบซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ในมาตรฐานที่ 5 ความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร อยู่ในระดับปรับปรุง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1. 2548 : 15)

งานวิจัยนี้จึงต้องการศึกษาการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการประเมิน และการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดทำการสอนนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร คณะกรรมการฝ่ายบริหารวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดกรอบแนวทางการส่งเสริมพัฒนาครูเกี่ยวกับการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ใน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ใน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสพการณ์การสอน ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ของครูในสถานศึกษาซึ่งมีความสำคัญต่อผู้บริหารที่จะสามารถทราบถึงมาตรฐานและคุณภาพการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู เป็นข้อมูลประกอบในการตัดสินใจแก้ปัญหา การให้ความรู้ในด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ใน 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. ด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2549 รวมทั้งสิ้น 111 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2549 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง 88 คน ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นและสุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์การสอน ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

- 1.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำแนกเป็น
  - 1.1.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก
  - 1.1.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้เสริม
- 1.2 ประสบการณ์การสอน จำแนกเป็น
  - 1.2.1 น้อย
  - 1.2.2 ปานกลาง
  - 1.2.3 มาก
- 1.3 ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำแนกเป็น
  - 1.3.1 น้อย
  - 1.3.2 ปานกลาง
  - 1.3.3 มาก

1.4 ทศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.4.1 คัดค้าน

1.4.2 เป็นกลาง

1.4.3 สนับสนุน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ใน 4 ด้าน คือ การประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

2.1 การประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนในรายวิชาต่างๆ โดยครูผู้สอนมีการดำเนินการตามขั้นตอน คือ มีการวางแผนการวัดและประเมินผล การเลือกวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ การกำหนดเกณฑ์วัดและประเมินผล การประเมินความพร้อมผู้เรียน การสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การวัดและประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลาย การประเมินผลตามสภาพจริง การบันทึกข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเป็นรายบุคคล การซ่อมเสริมปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน การสรุปผลการเรียนเป็นรายบุคคล การรายงานผลให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ

2.2 ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การดำเนินการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยครูผู้สอนมีการดำเนินการตามขั้นตอน คือ การวางแผนร่วมกันระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล การประเมินด้วยวิธีที่หลากหลาย การประเมินผู้เรียนเป็นระยะการกำหนดแนวทางพัฒนาผู้เรียน การบันทึกและรวบรวมข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล การรายงานผลการประเมินเป็นรายบุคคลให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ

2.3 ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง การดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยครูผู้สอนมีการดำเนินการตามขั้นตอนคือ การวางแผนร่วมกันในการกำหนดพฤติกรรมตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับสภาพปัญหาของสถานศึกษา ชุมชน และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การกำหนดเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ การจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล การประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย

การประเมินผู้เรียนเป็นระยะ การบันทึกและรวบรวมข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล การกำหนด
แนวทางการพัฒนาผู้เรียน การรายงานผลการประเมินเป็นรายบุคคลให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ

2.4 ด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน หมายถึง การดำเนินการวัด
และประเมินผลผู้เรียนในด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา
กำหนดโดยครูผู้สอนมีการดำเนินการตามขั้นตอนคือ การวางแผนร่วมกันระหว่างครู นักเรียน
ผู้ปกครอง และชุมชนในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดพฤติกรรมความสามารถในการอ่าน
คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ การจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล การประเมินผลด้วยวิธีการที่
หลากหลาย การบันทึกและรวบรวมข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล การกำหนดแนวทางการพัฒนา
ผู้เรียน การรายงานผลการประเมินเป็นรายบุคคลให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ

3. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนที่สอนนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้น
ที่ 4 ประกอบด้วย โรงเรียนดอนฉิมพลีพิทยาคม โรงเรียนบางน้ำเปรี้ยววิทยา โรงเรียนหมอนทอง
วิทยา โรงเรียนไผ่ดำพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก และโรงเรียนการทำมาหากินวัดโพธิ์เฉลิมรักษ์
อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

4. กลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน จัดได้
เป็น 2 กลุ่ม คือ

4.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลักได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

4.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้เสริม ได้แก่ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะศึกษา การงาน
อาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ

5. ประสพการณ์การสอน หมายถึง ช่วงระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่การสอนของครู
ตั้งแต่เริ่มรับราชการถึงวันตอบแบบสอบถาม โดยเศษของปีเท่ากับหรือมากกว่า 6 เดือน ให้นับเป็น
1 ปี จำแนกกลุ่มโดยใช้เกณฑ์การแบ่งแบบอิงกลุ่ม ($X \pm 0.5S.D.$) เป็น 3 กลุ่ม คือ

5.1 กลุ่มมาก หมายถึง ครูที่มีประสพการณ์การสอนมากกว่า 17 ปี

5.2 กลุ่มปานกลาง หมายถึง ครูที่มีประสพการณ์การสอน 11 – 17 ปี

5.3 กลุ่มน้อย หมายถึง ครูที่มีประสพการณ์การสอนน้อยกว่า 11 ปี

6. ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับหลักการ
กระบวนการ และเครื่องมือวัดและประเมินผล โดยใช้เกณฑ์การแบ่งแบบอิงกลุ่ม ($X \pm 0.5S.D.$)
จำแนกกลุ่ม เป็น 3 กลุ่ม คือ

6.1 กลุ่มมาก หมายถึง ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3.81-5.00

6.2 กลุ่มปานกลาง หมายถึง ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3.31-3.80

6.3 กลุ่มน้อย หมายถึง ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 1.00 -3.30

7. ทักษะต่อการวัดและประเมินผลการเรียน หมายถึง ความคิดเห็นและความรู้สึก
ของครูต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสพการณ์ ซึ่งอาจ

เป็นไปในทางสนับสนุน เป็นกลาง หรือคัดค้าน โดยใช้เกณฑ์การแบ่งแบบอิงกลุ่ม ($\bar{X}$) $\pm$ 0.5S.D. จำแนกกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม คือ

- 7.1 กลุ่มสนับสนุน หมายถึง ทศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 4.15 - 5.00
- 7.2 กลุ่มเป็นกลาง หมายถึง ทศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3.53 - 4.14
- 7.3 กลุ่มคัดค้าน หมายถึง ทศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 1.00 - 3.52

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยอาศัยกรอบแนวคิดดังนี้

1. การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้วิจัยได้อาศัยกรอบแนวคิดของกรมวิชาการ(2545 : 1-39) ซึ่งกำหนดไว้ว่า การดำเนินการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ประกอบด้วยหลักในการดำเนินการไว้ 4 ด้านคือ การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

2. ตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสิทธิภาพการสอน ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยกำหนดโดยอาศัยแนวคิดจากผลการวิจัย ดังนี้

2.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลการวิจัยของ นภัสวรรณ ตลับไธสง (2546 : 79) พบว่า ครูที่สอนต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมแตกต่างกัน โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสูงกว่าทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สูงกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ พละนาถมัย และกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สูงกว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้พละนาถมัย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปศึกษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพ และผลการวิจัยของ สิทธิชัย จันทานนท์ (2548 : บทคัดย่อ) พบว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกันมีการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศมีการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ด้านการเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการมากกว่าครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญ

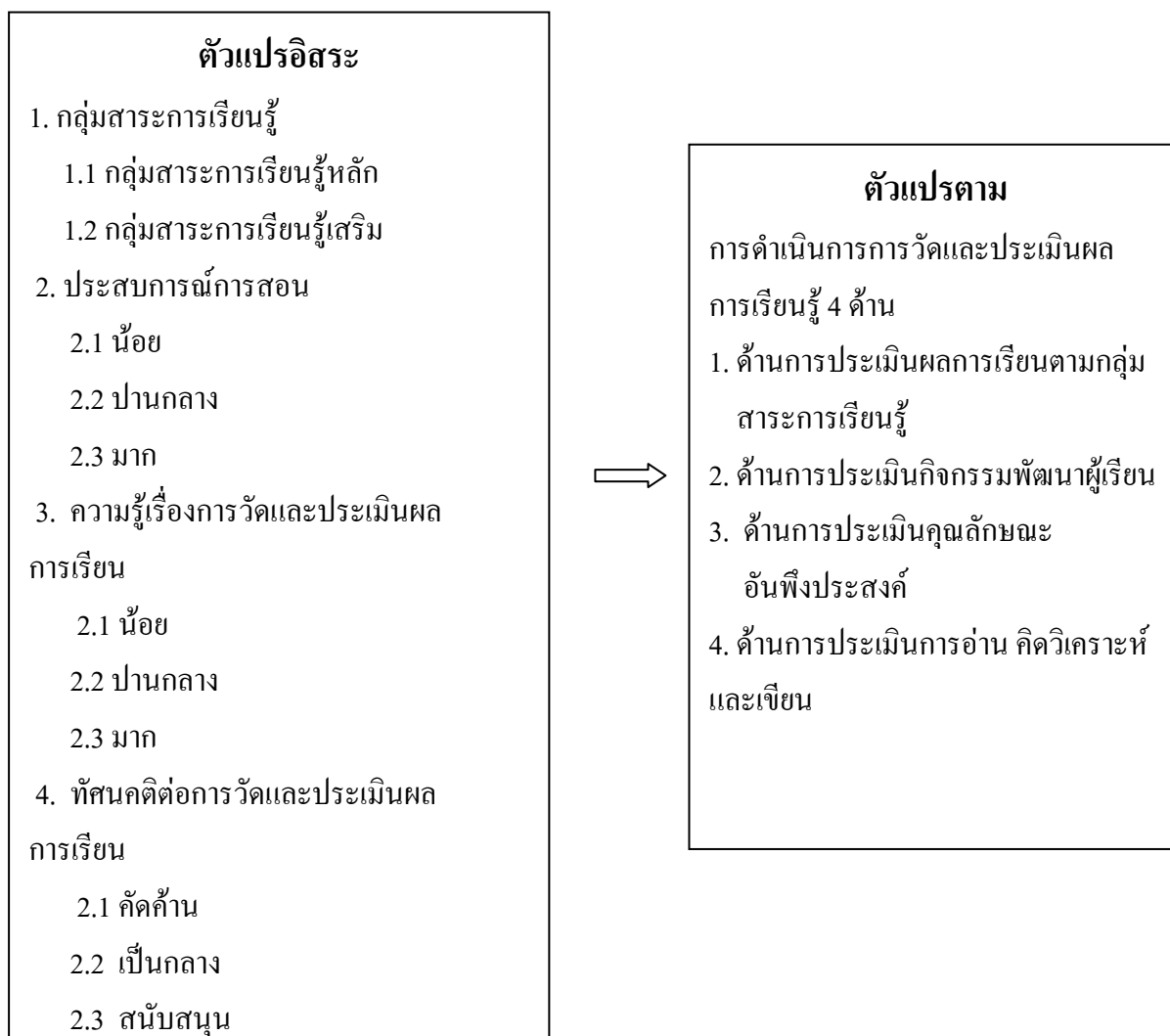
2.2 ประสิทธิภาพการสอน ผลการวิจัยของ นิลุบล เฟื่องคอน (2542 : 85) พบว่า ครูที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ แตกต่างกัน เนื่องจากครูที่มีประสิทธิภาพการทำงานนานกว่า จะมีความสามารถในการคิด แก้ปัญหา และมีความสามารถในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรได้มากกว่า ผลการวิจัยของ อุ่นศรี อยู่อ่อน (2542 : 93-94) พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความต้องการความรู้ในการปฏิบัติงานสอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยของ นงลักษณ์ สนิทสุวรรณ (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินด้วยการสะสมผลงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการวิจัยของ ศรีเรือน ลิขิตเดชาโรจน์ (2545 : บทคัดย่อ) และครูที่มีประสบการณ์การน้อยกว่า 10 ปี กับครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปี ขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ทุกขั้นตอนของกระบวนการไม่แตกต่างกัน

2.3 ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัยของ ภัชรา คติกุล (2534 : บทคัดย่อ) พบว่า ความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติงานที่ต่างกัน โดยบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในงานมากจะสามารถปฏิบัติงานได้ดีกว่าบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจน้อย ผลการวิจัยของ สมหมาย โมฆรัตน์ (2542 : 70) พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาส่วนมาก มีความรู้ความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับหลักการ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผล ตัดสินและอนุมัติผลการเรียน ผลการวิจัยของ ประเสริฐ ลีอำนนกุล (2546 : บทคัดย่อ) พบว่า อาจารย์ที่มีความรู้ความเข้าใจมาก มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกับอาจารย์ที่มีความรู้ความเข้าใจน้อย อย่างมีนัยสำคัญ และผลการวิจัยของ งามอาจ เต็มดวง (2546 : 281) พบว่า ขวามุสลิมที่มีความรู้ความเข้าใจด้านหลักศาสนาอิสลามที่ต่างกัน มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อการจัดตั้งธนาคารอิสลามในอนาคตแตกต่างกัน

2.4 ทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัยของ สุพรรณี ลิ้มโสภารธรรม (2548 : 87) พบว่าครูที่มีเจตคติต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่างกัน มีสมรรถภาพในการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยครูที่มีเจตคติต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับมาก มีสมรรถภาพการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าครูที่มีเจตคติต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับน้อยอย่างมีนัยสำคัญ ผลการวิจัยของ สุรรัตน์ พงศ์สุวรรณ (2548 : 103) พบว่า ผู้บริหารที่มีทัศนคติเชิงบวกมีการรับรู้ระบบประเมินผลองค์การแบบสมดุลมากกว่าผู้บริหารที่มีทัศนคติเชิงลบ เพราะทัศนคติเป็นความคิดเห็น ความรู้สึก ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ จากประสบการณ์โดยตรง อาจเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งส่งผลถึงความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังที่ ประทีพย์ คนทัด (ประทีพย์ คนทัด 2545 : 70; อ้างอิงจาก Stees.1984. Antecedent and outcomes of organizational commitment p.87) ได้กล่าวว่าองค์ประกอบที่มีผลต่อการรับรู้ของบุคคล คือ ทัศนคติ ถ้าบุคคลใดมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องนั้นก็จะสามารถรับรู้เรื่องนั้นได้ดี แต่ถ้ามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเรื่องใดแล้วจะทำให้การรับรู้ในเรื่องนั้นไม่ดีไปด้วย

กรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามกลุ่ม
สาระการเรียนรู้ แตกต่างกัน
2. การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม
ประสบการณ์การสอน แตกต่างกัน
3. การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม
ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แตกต่างกัน
4. การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม
ทักษะคิดต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. การวัดและการประเมินผลการศึกษา
  - 1.1 ความหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
  - 1.2 ความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
  - 1.3 หลักการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้
2. การประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียน
  - 3.1 ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
  - 3.2 ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
  - 3.3 ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
  - 3.4 ด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ
  - 4.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้
  - 4.2 ประสิทธิภาพการสอน
  - 4.3 ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
  - 4.4 ทศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การวัดและการประเมินผลการศึกษา

1.1 ความหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตราที่ 26 กำหนดไว้ว่า ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่กันไป ในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา ดังนั้นการวัดและประเมินผลจะบรรลุเป้าหมายตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดไว้หรือไม่

สถานศึกษาจะต้องดำเนินการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ตามหลักการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งนักการศึกษาตลอดจนผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผลได้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

ธีราร บัวศรี (2531 : 227) ได้กล่าวว่า การวัดผลและการประเมินผลเป็นกระบวนการที่แตกต่างกันแต่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน กล่าวคือ การวัดผล เป็นกระบวนการซึ่งได้มาด้วยตัวเลข โดยอาศัยเครื่องมือหรือวิธีการต่างๆ เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ และการใช้แบบทดสอบ ส่วนการประเมินผลเป็นกระบวนการที่นำเอาผลของการวัดมาพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วตัดสินตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

วิราพร พงศ์อาจารย์ (2542 : 2) ได้กล่าวว่า การวัด (Measurement) หมายถึง การมุ่งค้นหาระดับที่แสดงถึงปริมาณของคุณลักษณะหนึ่งในตัวบุคคลหรือสิ่งของหรือเหตุการณ์โดยมีองค์ประกอบคือ ต้องอาศัยเครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่าง ประกอบกัน เช่น แบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรม เพื่อให้สามารถบอกได้ถึงปริมาณ เครื่องมือวัดเป็นปัจจัยสำคัญของการวัด ถ้าเครื่องมือขาดคุณภาพ ผลของการวัดจะคลาดเคลื่อน การวัดผลการศึกษาจึงเป็นการใช้เครื่องมือไปกระทำต่อสิ่งที่วัด เพื่อให้ได้ผลของการวัดออกมาในลักษณะของข้อมูลหรือตัวเลข

กัณวล เทียนกันท์เทศน์ (2540 : 16) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นการบอกปริมาณหรือคุณภาพของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นตัวเลขหรือสัญลักษณ์ใด ๆ ที่ตกลงกันไว้แล้ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของสิ่งของที่จะวัดและวัตถุประสงค์ของการวัด

สมนึก ภัททิยธนี (2541: 3) ให้ความหมายของการประเมินผลการศึกษาว่า หมายถึงการตัดสินหรือการวินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดผลโดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่ง

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การตัดสินที่เป็นระบบครอบคลุมจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยการประเมินดูว่ากิจกรรมที่ทำเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เพียงใด บางครั้งต้องใช้ปริมาณจากการวัดมาพิจารณาตัดสินด้วยคุณธรรม บางกรณีต้องใช้ตัวเลข ซึ่งเป็นแต่เพียงการหาข้อมูลจากด้านอื่นมาพิจารณา การประเมินผลจึงมีความหมายกว้างและคลุมกว่าการวัด การประเมินผลมักใช้ข้อมูลของการวัดมาพิจารณาตัดสินดำเนินการเป็นขั้นตอนต่อเนื่องจากการวัด การวัดที่ดีจึงเป็นฐานของการประเมินผลที่ดีด้วย บางทีการนิยามการประเมินผลจึงมองในแง่การอธิบายปริมาณหรือตัวเลขจากการวัดและ/หรือการอธิบายข้อมูลเชิงคุณภาพจากสิ่งที่ต้องการวัดรวมกันเข้ากับการพิจารณาตัดสินอย่างมีคุณธรรม การประเมินผลจึงเป็นเรื่องของการใช้เหตุผลเป็นฐานในการพิจารณาด้วยว่าอะไรเหมาะ อะไรดี อะไรควร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2543 : 12 ; อ้างอิงจาก Gronlund, 1981)

ภัทรา นิคมานนท์ (2543 : 13) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่า เป็นการนำข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการวัดมาใช้ในการตัดสินใจ โดยการหาข้อมูลสรุป ตัดสิน ประเมินค่า หรือตีราคา โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น ๆ โดยใช้เกณฑ์ หรือกลุ่ม หรือดุลยพินิจ

สรุปได้ว่าการวัดและการประเมินผลการศึกษา หมายถึงการตัดสินคุณค่า คุณลักษณะ ความสามารถของบุคคล โดยอาศัยข้อมูลจากการวัดซึ่งเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่จะนำไปสู่การ

ตัดสินใจ ตัดสินผล เพื่อเปรียบเทียบผลที่ได้จากการวัดอย่างมีกฎเกณฑ์ ที่ได้ตกลงและยอมรับร่วมกัน กระบวนการตัดสินคุณค่าของข้อมูลทางการศึกษาที่วัดมาจากตามสภาพจริง การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการวัดแล้วมาตัดสินคุณค่า การนำข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการวัดมาใช้ในการตัดสินใจ โดยการหาข้อมูลสรุป / ตัดสิน / ประเมินค่า / ตีราคา โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เป็นการตรวจสอบอย่างมีระบบว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เพียงใด โดยเทียบกับเกณฑ์หรือคุณค่าที่นำมาตัดสิน

1.2 ความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและการประเมินผลการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญของการเรียนการสอนการวัดและการประเมินผลการศึกษาต้องอาศัยข้อมูลที่ได้มีความถูกต้องและมีเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม นักวัดผลการศึกษาบางท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษาไว้ดังนี้

ภัทธา นิคมานนท์ (2543 : 19-20) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวัดผลและการประเมินผลในด้านต่าง ๆ คือ

1. มีความสำคัญต่อครู

1.1 ช่วยให้ครูทราบระดับความสามารถของผู้เรียนว่าเก่งอ่อนเพียงไร เก่งอ่อนด้านใด เพื่อหาทางช่วยเหลือและสนับสนุนให้ดีขึ้น

1.2 ช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ เพียงไร ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเทคนิควิธีสอนที่ครูใช้เหมาะสมเพียงไร

1.3 ช่วยให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการสอนของครูว่ามีประสิทธิภาพเพียงไร จะได้พัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.4 ช่วยให้ครูทราบแนวทางในการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.5 หากมีการจัดกลุ่มเพื่อการเรียนการสอนจะช่วยให้ครูสามารถจัดกลุ่มได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

1.6 ใช้เป็นเครื่องมือกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจเรียนยิ่งขึ้น

2. ความสำคัญต่อนักเรียน

2.1 ทำให้นักเรียนทราบสถานะของตนเองว่ามีความสามารถระดับใด เก่ง อ่อน วิชาใด มีความสามารถเด่น ด้อยด้านใด ทำให้สามารถพัฒนาตนเองในแนวทางที่เหมาะสมให้ดีขึ้น

2.2 ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในการเรียนมากขึ้น ทำให้มีนิสัยในการเรียนดีขึ้น

2.3 ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนได้ชัดเจนขึ้น เพราะการสอบแต่ละครั้งนักเรียนจะต้องเตรียมตัวสอบเพื่อให้ได้คะแนนมาก ๆ จึงมีการทบทวนเนื้อหาวิชาที่จะสอบ หรือมีการซักถามทบทวนกันระหว่างเพื่อนฝูง

3. ความสำคัญต่อผู้บริหาร

- 3.1 ทำให้ทราบสถานภาพต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น มาตรฐานความรู้ของนักเรียนว่าอยู่ในระดับใด ดีขึ้นหรือเลวลง อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้
- 3.2 ทำให้ทราบคุณภาพการสอนของครูในโรงเรียนว่ามีคุณภาพเพียงไร
- 3.3 ใช้เป็นข้อมูลในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้ประชาชนและผู้ปกครองทราบ
- 3.4 ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหาและการดำเนินการด้านต่าง ๆ

4. ความสำคัญด้านการแนะแนว

- 4.1 ให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา
- 4.2 ช่วยให้เข้าใจปัญหาของนักเรียนมากขึ้น
- 4.3 ช่วยให้ครูสามารถแนะแนวทางให้นักเรียนเลือกวิชาเรียนและอาชีพที่

เหมาะสม

- 4.4 ช่วยให้ผู้ปกครองรู้จักและเข้าใจเด็กของตนยิ่งขึ้น

5. ความสำคัญด้านการวิจัย

- 5.1 ให้ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย
- 5.2 ใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลวิจัย

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 29-32) กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการวัดผลประเมินผลทางการศึกษา เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล ถ้าไม่มีการวัดผลแล้วจะไม่สามารถรู้ปริมาณของคุณลักษณะต่าง ๆ ได้ โดยเฉพาะพฤติกรรมและลักษณะนิสัยของมนุษย์จะคาดเดาเอาเฉย ๆ ย่อมมีความผิดพลาดสูง การวัดพฤติกรรมให้ละเอียด การวัดสิ่งที่ต้องการจะรู้ตามจุดมุ่งหมายจึงมีความจำเป็น ในทางการศึกษาอาจมองประโยชน์ของการวัดผลประเมินผลได้ดังนี้

1. ด้านการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมาก เพราะในระหว่างการเรียนการสอนนั้น ครูต้องสอนตามจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรของวิชานั้น ๆ ในการเรียนการสอนการวัดผลที่ดี จะช่วยตอบปัญหาต่าง ๆ ได้ เช่น เด็กคนไหนควรสอนซ่อมเสริม เด็กคนใดเรียนช้า ควรจัดกลุ่มนักเรียนอย่างไร

2. ด้านการบริหาร จะทำให้การดำเนินงาน การจัดการเพื่อให้องค์กรดำเนินการไปได้ด้วยความเรียบร้อย การที่ผู้บริหารจะตัดสินใจสั่งการใด ๆ จะต้องต้องมีข้อมูลที่ดีพอ วงการศึกษาได้ข้อมูลมาจากการวัดผล ซึ่งจะเป็นตัวบ่งชี้ในการช่วยควบคุมคุณภาพของระบบโรงเรียน

3. การแนะแนว ในระบบโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะการแนะแนวเด็กที่มีปัญหา แต่การที่จะรู้ว่าเด็กคนใดมีปัญหาก็ต้องมีการวัดผลก่อนจึงแนะแนวให้ตามความสามารถของนักเรียน เพราะการวัดผลจะช่วยให้ครูรู้คุณค่าในการวินิจฉัยให้เด็กดำเนินชีวิตในการเรียนได้ดีขึ้นที่สำคัญอีกประการคือเพื่อทำนายพฤติกรรม

4. การวิจัย ในการวิจัยจะดีขึ้นได้ต้องมีปัญหาก่อน การวิจัยจึงเป็นการแก้ปัญหาโดยวิธีการที่เชื่อถือได้และได้ผล ในการวิจัยการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสิ่งที่สำคัญมาก การเก็บข้อมูลจะทำให้เกิดเมื่อใช้เครื่องมือในการวัดผลให้เที่ยงตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย การวิจัยแต่ละเรื่องมีข้อมูลแตกต่างกัน เครื่องมือการวัดผลจึงแตกต่างกัน

สมบุญ ตันยะ (2545 : 19) ได้กล่าวถึงการวัดและการประเมินทางการศึกษาว่า มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง คือ ช่วยชี้ให้เห็นว่า จุดมุ่งหมายของการดำเนินงานนั้น เหมาะสมเป็นไปได้เพียงใด การดำเนินงานนั้นบรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ กระตุ้นให้มีการเร่งรัด ปรับปรุง และดำเนินงาน มองเห็นข้อบกพร่องในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน ซึ่งจะเป็นหลักในการปรับปรุงการดำเนินงาน ควบคุมการดำเนินงานให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ เป็นการลดความสูญเสียในการใช้ทรัพยากร เป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการที่เหมาะสม

สรุปได้ว่าการประเมินผลการศึกษา มีความสำคัญจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อครู นักเรียน ผู้บริหาร เพื่อเป็นการเก็บข้อมูล และในด้านการแนะแนวใช้แก้ไขปัญหาการเรียนให้นักเรียน ตลอดจนจนถึงการวิจัยเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษา การเรียนการสอนจะบรรลุเป้าหมาย การศึกษาได้นั้นจะต้องมีการวัดและการประเมินผล

1.3 หลักการในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอน เพราะการจัดการศึกษาจะเกิดคุณภาพและมีประสิทธิภาพได้มากน้อยเพียงใด จะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวัดผลและประเมินผลของครูผู้สอนเป็นสำคัญ มีนักวิชาการได้ให้หลักการเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2535 : 14-16) ได้กำหนดหลักการในการประเมินผลการเรียนไว้ 4 ประการดังนี้

1. สถานศึกษามีหน้าที่ประเมินผลการเรียน โดยความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียนในเรื่องของเกณฑ์ และแนวดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน โดยจุดมุ่งหมายของการประเมินผลการเรียนเป็นไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาทุกๆ ด้าน ทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในชีวิต

2. การประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา โดยคิดเป็นหน่วยการเรียน โดยกำหนดดังนี้
เวลาเรียน 1 คาบ ใน 1 สัปดาห์ ตลอดปี 40 สัปดาห์ มีค่า 1 หน่วยการเรียน
เวลาเรียน 2 คาบ ใน 1 สัปดาห์ ต่อ 1 ภาคเรียน 20 สัปดาห์ มีค่า 1 หน่วยการเรียน

เวลาเรียน 3 คาบใน 1 สัปดาห์ ต่อ 1 ภาคเรียน 20 สัปดาห์ มีค่า 1.5 หน่วยการเรียน

เวลาเรียน 4 คาบ ใน 1 สัปดาห์ ต่อ 1 ภาคเรียน 20 สัปดาห์ มีค่า 2 หน่วย
การเรียนรู้

จำนวนเวลาเรียน 40 คาบ จึงนับเป็น 1 หน่วยการเรียนรู้ (รวมทั้งเวลาเรียน และเวลาวัดผลและ
ประเมินผล) โดย 1 คาบ ใช้เวลาประมาณ 50 - 60 นาที

3. ประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา
ผู้สอนจะต้องสอนให้สอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดไว้โดย
เลือกใช้กระบวนการต่างๆให้สัมพันธ์กับธรรมชาติของรายวิชาและระดับพฤติกรรม ส่วนการ
ประเมินผลการเรียนต้องให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนการประเมินผลการเรียนผู้สอน
ควรได้ศึกษาว่าจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ประเมินผลนั้นเป็นจุดประสงค์ทางด้านใด อยู่ในระดับ
พฤติกรรมใด และควรเลือกใช้เครื่องมือชนิดใด

4. ประเมินผลทั้งเพื่อการปรับปรุงและเพื่อตัดสินผลการเรียน
การประเมินผลการเรียนเป็นกระบวนการต่อเนื่องของการเรียนการสอน เป็นกลไก
สำคัญในการปรับปรุงการเรียนของผู้เรียนให้ดีขึ้น และบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้

กมล ภูประเสริฐ (2544 : 13) ได้กล่าวถึงหลักการวัดผลและประเมินผลการเรียน ให้มี
การดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้/ รายวิชา และกิจกรรมการ
เรียนการสอนรวมทั้งการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อพิจารณาในการเตรียมการขั้นต่อไป ทั้งนี้
ต้องคำนึงถึงตัวบ่งชี้ที่กำหนดในมาตรฐานการเรียนรู้ด้วย

2. การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการ
เตรียมการในการสร้างเครื่องมือและกำหนดวิธีการที่เป็นระบบ ในขั้นนี้ควรกำหนดช่วงเวลาในการ
ประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างดำเนินการสอน การประเมินปลายภาคเรียน และปลายปีด้วย เพื่อ
แสดงถึงความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

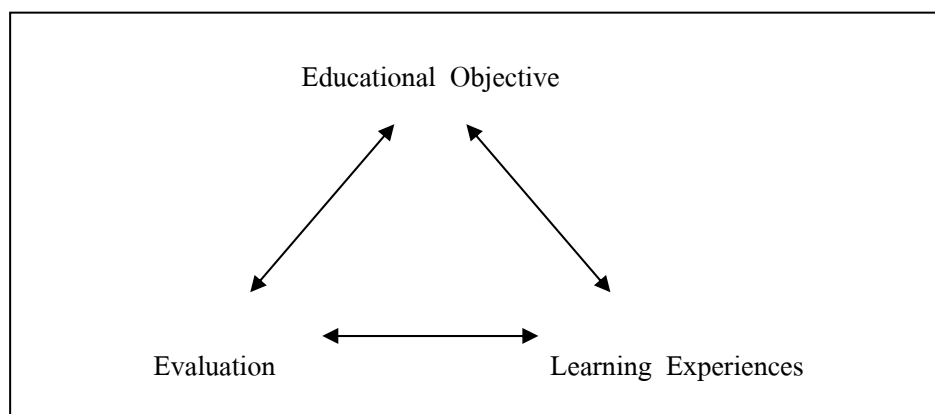
3. การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการประเมินผลการเรียนตามวิธีการและเครื่องมือที่
ได้กำหนดไว้ รวมทั้งการดูแลให้มีการบันทึกผลการเรียนการสอน การบันทึกการสังเกต และการ
รวบรวมผลงานของนักเรียนตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ

4. การจัดทำหลักฐานการศึกษาตามที่กระทรวง/กรม/หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดไว้

5. การนำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนแต่ละคนอย่าง
สม่ำเสมอ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการประเมินที่ต้องการใช้ผลการประเมินเพื่อการพัฒนาไม่ใช่
การตัดสินได้-ตก ของผู้เรียนแต่อย่างใด

6. การกำหนดรูปแบบ ระยะเวลาการรายงานผลการเรียนรู้ ทั้งการรายงาน
ผู้ปกครองระหว่างปีและการรายงานผลของสถานศึกษาในช่วงปลายปีต่อสาธารณะและหน่วยงาน
ต้นสังกัด

นภา หลิมธรัตน์ (2544 : 13) ได้ให้หลักการ การวัดผล (Measurement /Assessment) และประเมินผล (Evaluation) เป็นองค์ประกอบหนึ่งของไตรยางค์การศึกษา (Educational Trilogy) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ วัตถุประสงค์การศึกษา (Educational Objective การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning Experiences) และการวัดการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิไตรยางค์การศึกษา : การวัดผลและการประเมินผล
ที่มา : นภา หลิมธรัตน์ (2544). วารสารส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน. หน้า 13.

จากภาพประกอบ 2 การวัดผลและการประเมินผลทั้ง 3 องค์ประกอบมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันในการวัดผลและการประเมินผลในการจัดการเรียนการสอน โดยทั่วไปผู้สอนจะต้องตั้งวัตถุประสงค์การศึกษาว่าสิ่งที่ต้องการสอนคืออะไร เป็นองค์ความรู้ หรือทักษะ หรือเจตคติ เพราะวัตถุประสงค์ ที่จะสอนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดวิธีการสอน หรือวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียน

กรมวิชาการ (2545 ข : 4) ได้กำหนดหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ไว้ดังนี้ คือ

1. สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม
2. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องสอดคล้อง และครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร
3. การประเมินผลการเรียนรู้ต้องประกอบด้วย การประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน
4. การประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติของวิชา และระดับช่วงชั้นของผู้เรียน

5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนเกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนได้

6. ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษาและรูปแบบการศึกษาต่างๆ

7. ให้สถานศึกษาจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียนรายงานผลการเรียน และเป็นหลักฐานแสดงวุฒิและรับรองผลการเรียนของผู้เรียน

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า หลักการวัดผลและการประเมินผลต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลาควบคู่ไปกับการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาและเหมาะสมกับสภาพที่แท้จริงของผู้เรียน ดังนั้นการวัดผลและการประเมินผลจึงต้องใช้วิธีการวัดที่หลากหลาย สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนจัดขึ้น และมีวิธีการประเมินผลที่สามารถวัดความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนตามศักยภาพ โดยจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและสถานศึกษาจัดทำระเบียบปฏิบัติขึ้น

2. การประเมินผลการเรียนรู้อยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรอบแนวคิดทางปรัชญา จิตวิทยาการเรียนรู้ เป็นสิ่งสำคัญที่ครูผู้สอนต้องศึกษาเรียนรู้ เพื่อใช้ในการวางแผน ออกแบบจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งนักจิตวิทยา นักปรัชญาทางการศึกษา สรุปรูปแบบการเรียนรู้ไว้ 3 ประเภท (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา 2546 :15 – 23 อ้างอิงจาก Murphy 1997) ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorist) ให้ความสนใจในการศึกษา การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงประจักษ์ การเรียนรู้คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลง หรือสภาวะ พฤติกรรม ซึ่งเป็นผลจากแรงจูงใจที่ได้เลือกขึ้นมาตอบสนองของแต่ละบุคคลต่อเหตุการณ์ที่เป็นสิ่งเร้าเกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อมหนึ่ง ๆ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลถูกมองว่าเป็นภาษาที่ว่างเปล่าที่สมควร ถูกเติมให้เต็มแนวคิดแบบพฤติกรรมนิยมนี้จึงมีความพยายามที่จะให้ผู้เรียนสะสมความรู้ต่าง ๆ โดยผู้สอนจะส่งผ่านความรู้ไปให้ วิธีการสอนของการส่งผ่านความรู้ที่เกิดขึ้น ขึ้นอยู่กับวิธีการสอนของครู โดยครูเป็นผู้ควบคุมและกำกับ

2. แนวคิดจุดประสงค์นิยม (Objectivism) เชื่อว่าความรู้ที่แท้จริงเกี่ยวกับโลกอยู่จริง ในฐานะของผู้เรียน จุดหมายคือการได้รับความรู้เหล่านี้ ที่นักการศึกษาได้ส่งผ่านความรู้มาให้ และกลุ่มจุดประสงค์นิยม ตั้งสมมุติฐานต่อไปว่า ผู้เรียนจะได้รับความรู้ความเข้าใจเหมือนกันกับสิ่งที่ถูกผ่านมา นักการศึกษาตามแนวคิดจุดประสงค์นิยม ได้กล่าวไว้ว่า ความรู้เป็นสิ่งที่คงที่ (knowledge is stable) เพราะส่วนสำคัญของสิ่งต่าง ๆ สามารถรับรู้ได้ และไม่มีการเปลี่ยนแปลงสมมุติฐานที่ยึด ลักษณะกายภาพเป็นสิ่งสำคัญของนักจุดประสงค์นิยม คือโลกนี้เป็นของจริงมันได้ถูกสร้างขึ้น โครงสร้างของมันสามารถเป็นแบบจำลอง ของผู้ เรียนได้ จึงยึดหลักว่าเป้าหมายของความคิดคือสิ่งที่สะท้อนความจริงแท้ และโครงสร้างของความจริงแท้ถูกส่งผ่านกระบวนการคิดที่สามารถวิเคราะห์ และจำแนกได้

3. แนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivism) มีแนวความคิดว่าความรู้หมายถึง โครงสร้างความรู้ในสติปัญญาของมนุษย์ มิใช่ความรู้ในลักษณะทฤษฎี ข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในตำรา ดังนั้นการพูดถึงความรู้จึงหมายถึง ความรู้ ที่มีอยู่ในโครงสร้างความรู้ของสมองมนุษย์นั่นเอง

จากแนวความคิดสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivism) มองบทบาทของครูผู้สอนเหมือน หมอตำแยที่ช่วยให้มีการเกิดความเข้าใจเกิดขึ้นกับผู้เรียน กล่าวคือ ครูผู้สอนเป็นเหมือนผู้นำทาง และ ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ขึ้นมาเอง ครูเป็นผู้ประสานงาน ผู้อำนวยการความรู้สะดวก ผู้ให้คำแนะนำเป็น ตัวเตอร์ (Tutor) หรือเป็นโค้ช (Coach) จุดศูนย์รวมของแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivism) คือความคิดรวบยอดของการเรียนรู้ แต่การเรียนรู้มิใช่ปรากฏการณ์ของการเร้า การตอบสนอง (Stimulus –Response) แต่เป็นหลักเกณฑ์ของตัวผู้เรียนเอง และสร้างโครงสร้างความคิดรวบยอด โดยผ่านการคิดไตร่ตรอง และลงข้อสรุป สำหรับนักการศึกษาสิ่งที่ท้าทายคือการสร้างรูปแบบ การคิดใน โลกทัศน์ของมวลความคิดรวบยอดของผู้เรียน การเรียนรู้เป็นกระบวนการสร้างความหมายให้กับ ตัวแทนขององค์ความรู้ โดยการสร้างความรู้ความคิด ความรู้สึกละเอียดของโลกจากการทดลอง ความผิดพลาด ของผู้เรียนถือว่าเป็นสิ่งที่มีความหมายในเชิงบวก ที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่ลึกซึ้ง เพราะ จะเป็นผู้สร้าง กฎเกณฑ์ การกระทำบางสิ่งบางอย่างได้ถูกต้องด้วยตัวของเขาเอง

กล่าวโดยสรุป รูปแบบการเรียนรู้ กลุ่มพฤติกรรมนิยม จุดประสงค์นิยม และความคิด สร้างสรรค์ความรู้ มีแนวความคิดที่แตกต่างกัน คือ กลุ่มพฤติกรรมนิยมให้ความสำคัญแก่ผู้สอนในการ ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน กลุ่มจุดประสงค์นิยมให้ความสำคัญกับผู้สอนเช่นเดียวกัน คือ ผู้สอนจะถ่าย โยยความคิด และความหมายไปสู่ผู้เรียน ผู้เรียนปฏิบัติตามในสิ่งที่เรียน และยอมรับในคำอธิบายของผู้สอน หรือวิธีการของผู้สอน ตามอิสระหรือมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และกลุ่มสร้างสรรค์ความรู้ให้ ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ครูเป็นแต่เพียงผู้นำทางให้คำแนะนำ และชี้แนะ ผู้เรียนจะเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ ด้วย

จากแนวคิดดังกล่าว กระบวนการเรียนรู้ จะเกิดขึ้นอย่างมีพลัง เมื่อผู้เรียนอยู่ในสภาวะ แวดล้อมที่เอื้ออำนวย ต่อการสร้างสรรค์ด้วยตนเอง และได้เห็นผลงานของตนมีความหมายสร้าง ความพึงพอใจส่วนตัวเพื่อเป็นแรงจูงใจที่ดี ผู้เรียนที่มีโอกาสเลือกปัจจัยที่สำคัญจะก่อให้เกิดความพึง พพอใจส่วนตัวเพื่อเป็นแรงจูงใจที่ดี ผู้เรียนที่มีโอกาสเลือกปัจจัยที่สำคัญจะก่อให้เกิดความพึงพอใจ ถ้ามีทางเลือกมากจะช่วยให้เกิดความอยากลงมือปฏิบัติมากยิ่งขึ้น การที่ผู้เรียนสนใจทำงานชิ้นใด ชิ้นหนึ่งอย่างจริงจังจะทำให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ อย่างหลากหลาย ดังนั้นการวัดและประเมินผลการ เรียนต้องสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือ มีการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกด้านตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คือมีการ ประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ

3. การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การปฏิรูปการศึกษาและประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งได้กล่าวถึงแนวทางจัดการศึกษาในหมวด 4 มาตราที่ 22 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ ดังนั้นการวัดและประเมินผลการเรียนจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไปกับการเรียนการสอน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้แนวทางในการดำเนินการวัดผลประเมินผลการเรียนไว้ดังนี้

3.1 การประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

คณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543 : 26-27) ได้ให้แนวคิดว่าวัดและประเมินผลการเรียนต้องวัดและประเมินให้ครอบคลุมทั้งในส่วนของกระบวนการและผลงานโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการประเมิน
2. พิจารณาขอบเขตเกณฑ์ วิธีการและสิ่งที่ประเมิน
3. พิจารณากำหนดองค์ประกอบ และผู้ประเมินว่ามีใครบ้างที่จะเป็นผู้ประเมิน เช่น นักเรียนประเมินตนเอง เพื่อนนักเรียน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง ชุมชน หรือผู้เกี่ยวข้อง
4. เลือกเทคนิคและเครื่องมือการประเมินหลากหลายเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และ เกณฑ์ในการประเมิน เช่น การทดสอบ การสัมภาษณ์ การบันทึกพฤติกรรม ฯลฯ
5. กำหนดเวลาและสถานที่ที่จะประเมิน เช่น ประเมินระหว่างนักเรียนทำกิจกรรม ระหว่างทำงานกลุ่ม/โครงการ เหตุการณ์/งานพิเศษ ฯลฯ
6. วิเคราะห์และจัดการข้อมูลการประเมิน เช่น รายการกระบวนการ แฟ้มสะสมผลงานการบันทึกข้อมูล
7. สรุปผลการประเมินเพื่อพัฒนาและปรับปรุงข้อบกพร่องการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียน

การประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญที่มีส่วนเสริมสร้างความสำเร็จให้กับผู้เรียนโดยมีการประเมินผู้เรียนเพื่อพัฒนาและค้นหาศักยภาพดังนี้คือ (กรมวิชาการ. 2545ค : 16-22)

1. การประเมินผลก่อนเรียน

การประเมินผลก่อนเรียน เป็นหน้าที่ของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องประเมินผลก่อนเรียน เพื่อค้นหาสารสนเทศของผู้เรียนในเบื้องต้น สำหรับนำไปจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพื้นฐานของผู้เรียน ครูผู้สอนต้องดำเนินการประเมินผู้เรียนดังนี้

1.1 การประเมินความพร้อมและพื้นฐานของผู้เรียน

เป็นการตรวจสอบความรู้ ทักษะ และความพร้อมต่างๆ ของผู้เรียนที่เป็นพื้นฐานของเรื่องใหม่ๆ ที่ผู้เรียนต้องเรียนโดยใช้วิธีการที่เหมาะสม แล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุง ช่อมเสริมผู้เรียนให้มีความพร้อมและพื้นฐานพอเพียงทุกคน โดยดำเนินการดังนี้

1.1.1 วิเคราะห์ความรู้และทักษะที่เป็นพื้นฐานของเรื่องที่จะต้องเรียน

1.1.2 เลือกวิธีการและจัดทำเครื่องมือสำหรับประเมินความรู้ และทักษะพื้นฐานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

1.1.3 ดำเนินการประเมินความรู้ทักษะพื้นฐานของผู้เรียน

1.1.4 นำผลการประเมินไปดำเนินการปรับปรุงผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานอย่างเพียงพอก่อนดำเนินการสอน

1.2 การประเมินความรู้ในเรื่องที่จะเรียนก่อนการเรียน

เป็นการประเมินผู้เรียนในเรื่องที่จะทำการสอน เพื่อตรวจสอบผู้เรียนว่ามีความรู้และทักษะในเรื่องที่จะเรียนมากน้อยเพียงใด เพื่อนำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีความรู้เดิมอยู่เท่าไรจะได้นำไปเปรียบเทียบกับผลการเรียนภายหลัง

2. การประเมินระหว่างเรียน

การประเมินผลระหว่างเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 วางแผนการเรียนรู้และการประเมินผลระหว่างเรียน ผู้สอนจัดทำแผนการเรียนรู้ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ และแนวทางการประเมินผลให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.2 เลือกวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับภาระงานหรือกิจกรรมที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติ ซึ่งมีวิธีการประเมินระหว่างเรียน ใช้วิธีการอย่างหลากหลาย เช่น

2.2.1 การประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล ได้แก่ การถามตอบระหว่างทำกิจกรรมการเรียน การพบปะสนทนาพูดคุยกับผู้เรียน การพบปะสนทนาพูดคุยกับผู้เกี่ยวข้องกับผู้เรียน การสอบถามเพื่อประเมินความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติ การอ่านบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ของผู้เรียน การตรวจแบบฝึกหัดและการบ้าน พร้อมให้ข้อมูลป้อนกลับ

2.2.2 การประเมินจากการปฏิบัติ (Performance Assessment) เป็นวิธีการประเมินงาน หรือกิจกรรมที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด การประเมินการปฏิบัติผู้สอนต้องเตรียมในสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ ภาระงานหรือกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติ (Tasks) และเกณฑ์การให้คะแนน(Rubrics)

วิธีการประเมินการปฏิบัติตามลักษณะงาน มีดังนี้คือ

1. ภาระงานหรือกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนทำเป็นรายบุคคล/กลุ่มจะประเมินวิธีการทำงานตามขั้นตอนและผลงานของผู้เรียน

2. ภาระงานหรือกิจกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติเป็นปกติในชีวิตประจำวัน จะประเมินด้วยวิธีการทำงานตามขั้นตอนและผลงานของผู้เรียน

3. การสาธิต ได้แก่ การให้ผู้เรียนแสดงหรือปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด เช่น การใช้เครื่องมือปฏิบัติงาน การทำกายบริหาร การเล่นดนตรี จะประเมินวิธีการและขั้นตอนในการสาธิตของผู้เรียนด้วยวิธีการสังเกต

4. การทำโครงการ การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้ผู้สอนต้องมอบหมายให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติโครงการอย่างน้อย 1 โครงการ ในทุกช่วงชั้น ดังนั้นผู้สอนจึงต้องกำหนดภาระงานในลักษณะของโครงการให้ผู้เรียนในรูปแบบใด รูปแบบหนึ่ง 4 รูปแบบคือ โครงการสำรวจ โครงการสิ่งประดิษฐ์ โครงการแก้ปัญหาหรือการทดลองศึกษาค้นคว้า และโครงการอาชีพ วิธีการประเมินโครงการมีการประเมิน 3 ระยะดังนี้ คือ

1. ระยะก่อนทำโครงการ โดยประเมินความพร้อมการเตรียมการและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงาน

2. ระยะทำโครงการโดยประเมินการปฏิบัติจริงตามแผนวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ และการปรับปรุงระหว่างปฏิบัติ

3. ระยะสิ้นสุดการทำโครงการ โดยประเมินผลงานและวิธีการนำผลการดำเนินโครงการ การกำหนดให้เรียนทำโครงการ สามารถทำได้ 3 แบบ คือ

1. โครงการรายบุคคล เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกปฏิบัติงานตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ

2. โครงการกลุ่ม เป็นการทำโครงการขนาดใหญ่และซับซ้อนต้องให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันหลายด้านช่วยกันทำการประเมินโครงการ ควรเน้นการประเมินกระบวนการกลุ่ม

3. โครงการผสมระหว่างบุคคลกับกลุ่ม เป็นโครงการที่บุคคลทำร่วมกัน แต่เมื่อเสร็จงานแล้วให้แต่ละคนรายงานผลด้วยตนเอง โดยไม่ต้องได้รับความช่วยเหลือจากสมาชิกในกลุ่ม

การประเมินสภาพจริงเป็นการประเมินจากการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยงานหรือกิจกรรมที่มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติ จะเป็นงานหรือสถานการณ์ที่เป็นจริง (Real life) หรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง จึงเป็นงานที่มีสถานการณ์ซับซ้อน (Complexity) และเป็นองค์รวม (Holistic) มากกว่างานปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้ทั่วไป การประเมินสภาพจริงสามารถประเมินอย่างหลากหลาย การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment) เป็นวิธีการประเมินที่ช่วยเสริมให้การประเมินตามสภาพจริงมีความสมบูรณ์ สะท้อนศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียนมากขึ้นโดยการให้ผู้เรียนได้เก็บรวบรวมข้อมูล (Collect) ผลงานการปฏิบัติจริงทั้งในชั้นเรียนหรือชีวิตจริงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ต่างๆ มาจัดแสดงอย่างเป็นระบบ (Organized) โดยมีจุดประสงค์เพื่อสะท้อนให้เห็น (Reflect) ความพยายาม เจตคติ แรงจูงใจ พัฒนาการ และความสัมฤทธิ์ผล (Achievement) ของการเรียนรู้ของผู้เรียน

การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงานมีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

1. กำหนดโครงสร้างของแฟ้มสะสมงานจากวัตถุประสงค์ของแฟ้มสะสมงาน ว่าต้องการสะท้อนสิ่งใด เกี่ยวกับความสามารถและพัฒนาการของผู้เรียน ทั้งนี้อาจพิจารณาจาก ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามสาระการเรียนรู้ที่สะท้อนได้จากการให้ผู้เรียนจัดทำแฟ้มสะสมงาน
  2. กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมผลงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแฟ้มสะสมงาน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำแฟ้มสะสมงาน
  3. กำหนดให้วิธีการประเมินงานเพื่อพัฒนาชิ้นงาน ซึ่งส่งผลการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถสูงสุด ทั้งนี้ครูอาจจัดทำเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) สำหรับให้ผู้เรียนนำไปใช้เป็นข้อชี้ในการพัฒนางาน
  4. ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนางาน โดยมีส่วนร่วมในการประเมินจากทุกฝ่าย แล้วนำข้อมูลที่สอดคล้องไปเป็นสารสนเทศหลักในการให้ข้อมูลป้อนกลับ(Feedback) สำหรับให้ผู้เรียนใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่อง
  5. จัดให้มีการนำเสนอผลงานที่ได้สะสมไว้ โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนควรวางแผนร่วมกันในการคัดเลือกชิ้นงานที่ดีที่สุด
- 2.3 กำหนดสัดส่วนการประเมินระหว่างการเรียนกับการประเมินผลปลายภาคเรียน หรือปลายปีควรให้น้ำหนักความสำคัญของการประเมินระหว่างเรียนในสัดส่วนที่มากกว่าการประเมินตอนปลายภาคเรียนหรือปลายปี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามสัดส่วนและแนวดำเนินการในระเบียบ ที่สถานศึกษากำหนด
- 2.4 จัดทำเอกสารบันทึกข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน ผู้สอนต้องจัดทำเอกสาร บันทึกข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการประเมินผลระหว่างเรียนอย่างเป็นระบบชัดเจน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสและความยุติธรรมในการประเมิน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่สถานศึกษากำหนด ข้อมูลหลักฐานการประเมินเรียนที่พึงแสดง ซึ่งได้แก่ วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล และข้อเกี่ยวกับความสามารถของผู้เรียนตามวิธีการประเมิน เช่น บันทึกการสังเกต พฤติกรรม บันทึกการประเมินผลจากการประเมินชิ้นงาน บันทึกคะแนนการประเมินโครงการงาน บันทึกเกี่ยวกับการประเมินแฟ้มสะสมงาน

3. การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียน

3.1 การประเมินหลังการเรียน เป็นการประเมินผู้เรียนในเรื่องที่จบแล้ว เพื่อตรวจสอบผู้เรียนว่าเกิดการเรียนรู้ตามผลการเรียนที่คาดหวังหรือไม่ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลการประเมินก่อนเรียน ว่าผู้เรียนเกิดพัฒนาการขึ้นมากน้อยเพียงไร สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อผู้เรียนคือ

- 3.1.1 ปรับปรุงแก้ไขซ่อมเสริมผู้เรียน ให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือจุดประสงค์ของการเรียน
- 3.1.2 ปรับปรุงแก้ไขวิธีการเรียนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 3.1.3 ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียน

3.2 การประเมินผลการเรียนปลายปี/ปลายภาค เป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในการเรียนรายวิชาต่างๆ ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังปลายปี/ปลายภาค สามารถใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินได้อย่างหลากหลาย ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเนื้อหาสาระ กิจกรรมและช่วงเวลาในการประเมิน ดังนั้นจึงนำผลการประเมินระหว่างเรียนไปใช้เป็นข้อมูลในการประเมินผลการเรียนปลายปี/ปลายภาค โดยสัดส่วนการประเมินผลระหว่างเรียนมากกว่าการประเมินผลปลายภาคหรือปลายปี

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่าการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้สอนต้องมีการวางแผนร่วมกันระหว่าง นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตามศักยภาพกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการประเมิน มีการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายเน้นการประเมินตามสภาพจริง การสร้างเครื่องมือวัดต้องสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด มีการประเมินผู้เรียนเป็นระยะๆ ทั้งการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน มีการบันทึกและสรุปผลการประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อหาแนวทางปรับปรุงพัฒนา มีการรายงานผลการประเมินให้ผู้เรียนและผู้ปกครองรับทราบผล

3.2 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จึงจะได้รับการตัดสินให้ผ่านการศึกษาแต่ละช่วงชั้น ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2543 : 38) ให้ความหมายไว้ว่ากิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วยกิจกรรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร ที่ให้การศึกษาแก่นักเรียนนอกห้องเรียน จัดขึ้นโดยนักเรียนจะเข้าเรียนและดำเนินการเอง โดยความเห็นชอบ และได้รับการสนับสนุนจากอาจารย์และไม่มีการให้คะแนนใด ๆ ในการให้นักเรียนเลื่อนชั้นหรือสำเร็จการศึกษา

สุพพัชรา ชัมเจริญ (2545 : 3) ให้ความหมายไว้ว่า กิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการมีรูปแบบวิธีที่หลากหลาย สามารถพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอารมณ์มุ่งส่งเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้รู้จักและเข้าใจตัวเอง ปรับตัว และปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

กรมวิชาการ (2545 : 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการด้วยรูปแบบ วิธีการที่หลากหลาย ให้ได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริงมีความหมาย และมีคุณค่าในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มุ่งส่งเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตัวเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและเข้าใจสิ่งแวดล้อม ปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

ขจิต ฝอยทอง ; และ กาญจนา ทองอินทร์ (2546 : 60) ได้ให้ความหมายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่จัดอย่างมีรูปแบบด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขจากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสร้างประสบการณ์ตรงให้เกิดกับผู้เรียน ได้ปฏิบัติด้วยตนเอง ปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ มุ่งส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กรมวิชาการ (2546 : 12) กำหนดการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

1. ประเมินการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ ด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริงให้ได้ผลการประเมินที่ถูกต้อง ครบถ้วน

2. ครูที่ปรึกษากิจกรรม ผู้เรียน และผู้ปกครอง จะมีบทบาทในการประเมินดังนี้

2.1 ครูที่ปรึกษาพัฒนากิจกรรมผู้เรียน

2.1.1 ต้องดูแลและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

2.1.2 ต้องรายงานเวลา และพฤติกรรมเข้าร่วมกิจกรรม

2.1.3 ต้องศึกษาติดตาม และพัฒนาผู้เรียนในกรณีไม่เข้าร่วมกิจกรรม

2.2 ผู้เรียน

2.2.1 ปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์

2.2.2 มีหลักฐานแสดงการเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 80% หรือตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด พร้อมทั้งแสดงผลการปฏิบัติกิจกรรม และพัฒนาการต่าง ๆ

2.2.3 ถ้าไม่เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ ต้องปฏิบัติกิจกรรมเพิ่มเติมตามที่ครูที่ปรึกษากิจกรรมมอบหมาย หรือให้ความเห็นชอบตามที่ผู้เรียนเสนอ

2.2.4 ประเมินตนเองและเพื่อนร่วมกิจกรรม

2.3 ผู้ปกครอง

2.3.1 ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการติดตามพัฒนาการของผู้เรียนกับสถานศึกษาเป็นระยะ ๆ

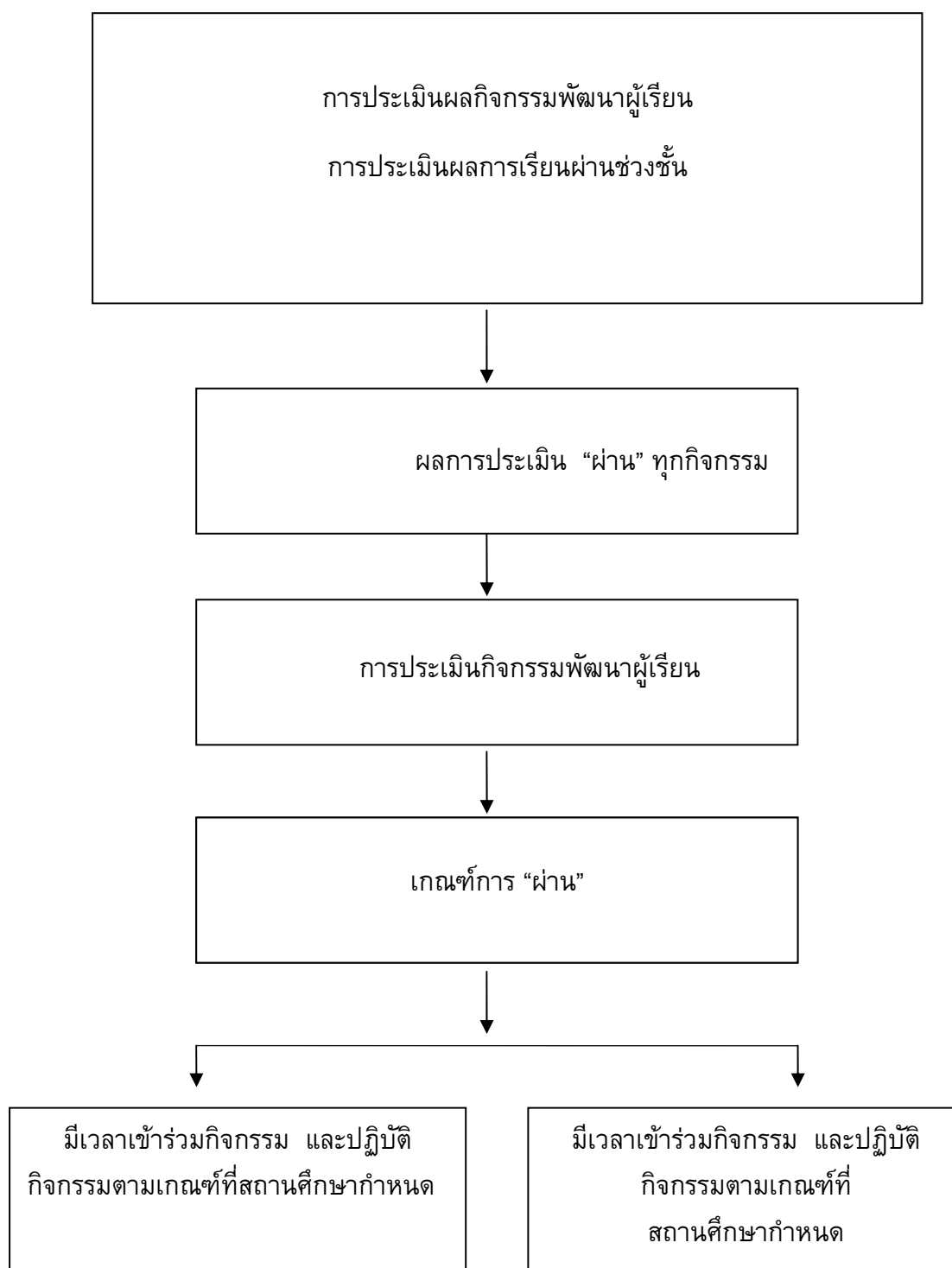
2.3.2 ผู้ปกครองบันทึกความเห็น สรุปพัฒนาการและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

3. เกณฑ์การผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.1 ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อย 80 % หรือตามที่สถานศึกษากำหนด

3.2 ผู้เรียนผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญแต่ละกิจกรรม

สุขพัชรา ชัมเจริญ (2545 : 17) ได้กำหนดแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ดังภาพประกอบ ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 3 แสดงแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ที่มา : สุขพัชรา ชัมเจริญ. (2545). การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. หน้า 17.

จากภาพประกอบ 3 แนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่วงชั้นสถานศึกษา
ต้องดำเนินการประเมิน ผ่าน ทุกกิจกรรม ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมตาม

เกณฑ์ คือ ผู้เรียนต้องมีผลการประเมิน ผ่าน ทุกกิจกรรม ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม และปฏิบัติกิจกรรมตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนต้องผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญของทุกกิจกรรม

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน มีแนวประเมินดังนี้

1. ผู้รับผิดชอบกิจกรรมประเมินการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนตามจุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรม โดยประเมินจากพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมและผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง

2. ผู้รับผิดชอบกิจกรรมตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนว่าเป็นไปตามที่เกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้หรือไม่

3. ในกรณีที่มีกิจกรรมใดต้องใช้เวลาปฏิบัติตลอดปี เมื่อสิ้นภาคเรียนแรกควรจัดให้มีการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน เพื่อสรุปความก้าวหน้าและสภาพของการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนระยะหนึ่งก่อน เพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือส่งเสริมการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนให้ เป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ และรายงานผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบ โดยทำการประเมินตามจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรม และนำผลการประเมินนั้นไปรวมกับผลการประเมินร่วม กิจกรรมในภาคเรียนที่สอง เพื่อตัดสินผลการประเมินการผ่านผลจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรม เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา

4. ตัดสินให้ผู้เรียนที่ผ่านจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรม และมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ให้เป็นผู้ผ่านการประเมินผลการร่วมกิจกรรม ผู้เรียนที่มีผลการประเมินบกพร่องในเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งหรือทั้งสองเกณฑ์ จะเป็นผู้ไม่ผ่านการประเมินผลการร่วมกิจกรรมจะต้องซ่อมเสริมข้อบกพร่องให้ผ่านเกณฑ์ก่อน จึงจะได้รับการตัดสินให้ผ่านกิจกรรม

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่วงชั้น

เป็นการประเมินผลการผ่านกิจกรรมตลอดช่วงชั้นของผู้เรียนแต่ละคนเพื่อนำผลไปพิจารณาตัดสินการผ่านช่วงชั้น โดยมีขั้นตอนปฏิบัติ ดังนี้

1. กำหนดให้ผู้รับผิดชอบ ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดช่วงชั้น

2. ผู้รับผิดชอบสรุปและประเมินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. นำเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการเพื่อให้ความเห็นชอบ

4. เสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาตัดสินและอนุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่วงชั้น

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นการวัดและประเมินที่ครูผู้สอนมีการวางแผนร่วมกันกับนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน ผู้เรียนจะต้องผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญจึงจะผ่านการประเมิน ต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมเป็นไปตามเกณฑ์ที่

สถานศึกษากำหนด มีการประเมินกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผู้เรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กำหนดแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน มีการบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคล มีการรายงานผลการประเมินกิจกรรมให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ เพื่อนำผลการประเมินปรับปรุงพัฒนาตนเองในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.3 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุข จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือเห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 4) ซึ่งนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้ดังนี้

กรมพลศึกษา (2545 :15) ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ควรพัฒนาให้เกิดขึ้นในเยาวชนไทยด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีคุณภาพตามมาตรฐานคือ มีความซื่อสัตย์ ความขยันอดทน มีความสามัคคี มีความรับผิดชอบ มีความมั่นคงทางอารมณ์ ใฝ่เรียนรู้ รักการอ่าน รักท้องถิ่น

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2545 : 6) ได้กำหนดการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นการประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด โดยมีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1. กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา
  2. ดำเนินการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยกำหนดให้ผู้เรียนนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
  3. กำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละประการ
  4. ดำเนินการประเมินผู้เรียนจากพฤติกรรมจริงอย่างต่อเนื่อง
  5. สรุปการประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นระยะๆ
  6. สรุปตัดสินให้ผู้เรียนที่มีพัฒนาการของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดี สม่่าเสมอผ่านเกณฑ์การผ่านช่วงชั้น โดยรายงานผลการประเมินดังนี้
- ดีเยี่ยม หมายถึง ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในระดับที่สามารถเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนทั่วไป

ดี หมายถึง ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยประพฤติดีตามปกติ

ควรปรับปรุง หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

7. ให้ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การผ่านช่วงชั้น เข้ารับการอบรม ทำกิจกรรมชดเชย เมื่อปฏิบัติครบถ้วนแล้ว จึงจะได้เลื่อนชั้นและปรับการรายงานผลใหม่ “ผ่านเกณฑ์การประเมิน” หมายถึงได้รับการซ่อมเสริมให้ผ่านการประเมิน

สถานศึกษาควรดำเนินการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังนี้
(กรมวิชาการ. 2545ข: 25-26)

1. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนครู ผู้ปกครอง และชุมชน โดยคณะกรรมการจะมีหน้าที่กำหนดการพัฒนาแนวทางการประเมิน เกณฑ์การประเมิน และแนวทางการปรับปรุงซ่อมเสริมผู้เรียน
2. กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา คณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความจำเป็น และความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน
3. กำหนดแนวทางการพัฒนา มี 2 ลักษณะ คือ
  - 3.1 การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในห้องเรียนมอบหมาย ให้ผู้สอนดำเนินการพัฒนา ประเมินผลและแก้ไขปรับปรุงผู้เรียนในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ
  - 3.2 การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์นอกห้องเรียน ให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันพัฒนา ประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
4. ดำเนินการประเมินผู้เรียนรายภาค เมื่อสิ้นสุดภาคเรียนแต่ละภาค ผู้สอนหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดำเนินการประเมินผู้เรียนตามแนวทางที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งสามารถเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการได้อย่างหลากหลายจะต้องเหมาะสมกับกิจกรรมและคุณลักษณะที่ประเมิน
5. การประมวลผล การประเมินรายภาค ผู้มีหน้าที่ในการพัฒนาและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละฝ่ายทำการประเมินและรวบรวมข้อมูลการประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน แล้วส่งต่อให้คณะกรรมการฯ นำไปทำการประมวลผลและพิจารณาการตัดสินผลการประเมินคุณลักษณะแต่ละประการตามเกณฑ์ที่กำหนด
6. การแจ้งผลการซ่อมเสริม คณะกรรมการฯ แจ้งผลการตัดสินผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาของผู้เรียนนำไปกรอกในเอกสารการแสดงผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์และแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบพร้อมทั้งดำเนินการปรับปรุงแก้ไขผู้เรียน ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน
7. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านช่วงชั้น การพิจารณาสรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อตัดสินให้ผู้เรียนผ่านช่วงชั้น คณะกรรมการแต่งตั้งจะดำเนินการสรุปจากผลการประเมินในภาคเรียนสุดท้าย และแนวโน้มการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละประการจากผลการประเมินในแต่ละภาคเรียนที่ได้บันทึกไว้

สรุปจากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นการวัดและประเมินผลที่ครูผู้สอนต้องประเมินควบคู่ไปกับการเรียนการสอน โดยมีการวางแผนร่วมกันกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในการกำหนดเกณฑ์ประเมิน มีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการบันทึกสรุปผลการประเมินเป็นรายบุคคลเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายการศึกษาคือเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.4 การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งสำหรับผู้เรียนทุกคนจะต้องได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จึงจะได้รับการตัดสินให้ผ่านการศึกษาแต่ละช่วงชั้น ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งนักศึกษาได้ให้ความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2534 : 58) ได้ทรงบรรยายถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือไว้ว่า “ การอ่านหนังสือทำให้ได้เนื้อหาสาระความรู้มากกว่า การศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการอื่น ๆ เช่น การฟัง ผู้อ่านสามารถอ่านหนังสือได้โดยไม่มีอาการจำกัดเวลาสถานที่ สามารถเก็บหนังสือไว้ได้นานกว่าสื่ออื่น ๆ สามารถฝึกคิดและจินตนาการได้จากการอ่าน อีกทั้งยังส่งเสริมให้สมองมีการพัฒนา มีสมาธิระจิดใจจดจ่ออยู่กับการอ่านมุ่งมั่นอยู่กับข้อความ พินิจพิเคราะห์ข้อความ เกิดความคิดเห็นได้ด้วยตนเอง และสามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วยปฏิบัติแล้วเกิดผลดี”

วรรณิ โสมประยูร (2537 : 121) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษร หรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ รับรู้และเข้าใจความหมายที่ต้องใช้ความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537 : 5) ได้กล่าวว่าการอ่านคือ กระบวนการแห่งความคิดในการรับเข้า ในขณะที่อ่านสมองของผู้อ่านจะต้องติดตามผู้เขียน หรือตีข้อความที่อ่านไปด้วยตลอดเวลา

สมุทร เช้นชวนิช (2543 :2) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า คนที่อ่านหนังสือเป็นย่อมจะมีหลักการหรือแนวทางที่ไปสู่ความสำเร็จมากกว่า เพราะการอ่านเปรียบเสมือนเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ สามารถใช้ข้อมูลเพื่อการติดต่อสื่อสารและสร้างความสำเร็จในการดำรงชีวิต นอกจากนี้การอ่านยังเป็นการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน

นอกจากการอ่านมีความสำคัญประการหนึ่งแล้ว การเขียนก็มีความสำคัญเกี่ยวเนื่องกันที่นักเรียนทุกคนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด การเขียนเป็นวิธีการสื่อสารอีกรูปแบบหนึ่งของมนุษย์ที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถในด้านการคิด ความรู้สึก จินตนาการ และประสบการณ์ของผู้เขียน มีนักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

นกดล จันทรเพ็ญ (2531 : 91) ได้ให้ความสำคัญของการเขียนไว้ว่า การเขียนเป็นการสื่อสารของมนุษย์ เป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้ และสติปัญญาของมนุษย์ เป็นเครื่องระบายออกทางอารมณ์ของมนุษย์ ทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในชีวิต เช่นการเล่าเรียน

อัจริยา เกิดผล (2533 :73) กล่าวว่า การเขียน คือการสื่อความหมายโดยมีตัวอักษรเป็นเครื่องมือในการส่งสาร เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความคิดและความรู้สึกของผู้เขียน

อรุณี สายเสมา (2536 : 11) กล่าวว่า การเขียนคือความคิดที่แสดงออกในในลักษณะของตัวอักษร นักเขียนจะแสดงออกถึงประสบการณ์ความคิด อารมณ์ความรู้สึกออกมาเป็นตัวอักษร

วัชรรา เล่าเรียนดี ; และคนอื่นๆ (2546: 42) ได้กล่าวถึงการคิดไว้ว่า การที่จะฝึกให้นักเรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์นั้น มีหลายรูปแบบเช่นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดเชิงสร้างสรรค์ และการคิดเชิงแก้ปัญหา ซึ่งแต่ละแบบมีวิธีการฝึกให้ผู้เรียนคิดต่างกัน การคิดอย่างมีวิจารณญาณสำคัญที่สุดเป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาโดยยึดหลักการคิดด้วยเหตุผล การคิดอย่างมีวิจารณญาณมีหลายวิธีได้แก่ การตั้งคำถาม การอภิปรายร่วมกัน การทำงานเป็นกลุ่มร่วมแก้ปัญหา การเขียนแสดงความรู้สึก การเผชิญสถานการณ์จำลอง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษามาตรา 4 การจัดการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้และคิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดแนวการดำเนินงาน ในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน ไว้ดังนี้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา 2545:7)

1. กำหนดมาตรฐานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของสถานศึกษา
2. กำหนดเกณฑ์การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
3. กำหนดระบบ วิธีประเมิน และผู้ประเมิน
4. ดำเนินการประเมินผู้เรียนตามแนวที่กำหนด
5. สรุปผลการประเมินตัดสินให้ผู้ผ่านมาตรฐานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนผ่านช่วงชั้น แล้วรายงานผลการประเมินตามระบบตามที่สถานศึกษากำหนด
6. ช่อมเสริมผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน จนกว่าจะผ่าน จึงได้รับอนุมัติให้เลื่อนผ่านช่วงชั้น

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ดังนี้ (กรมวิชาการ 2545 : 27-29)

1. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของสถานศึกษากำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมิน ตามวิธีการดังนี้

- 1.1 กำหนดมาตรฐานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนพร้อมทั้งตัวชี้วัดความสามารถ
- 1.2 กำหนดแนวทางและวิธีการประเมินที่เหมาะสม เช่น
  - 1.2.1 กำหนดความสามารถจริงของผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมทางการเรียนในรายวิชาต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
  - 1.2.2. การมอบหมายให้ผู้เรียนไปทำการศึกษาค้นคว้า แล้วเขียนเป็นรายงาน
  - 1.2.3. ผลงานเชิงประจักษ์ต่างๆ เกี่ยวกับการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนที่รวบรวม และนำเสนอในรูปของแฟ้มสะสมงาน
  - 1.2.4. การทดสอบ โดยใช้แบบทดสอบ แบบเขียนตอบหรือให้ผู้เรียนเขียนเรียงความ
  - 1.2.5. วิธีการอื่นๆ ที่เห็นว่าเหมาะสม
- 1.3 กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนตามความเหมาะสม
- 1.4 กำหนดแนวทางซ่อมเสริมปรับปรุงผู้เรียนที่ยังไม่ได้คุณภาพตามที่มาตรฐานขั้นต่ำของสถานศึกษา
2. ประกาศแนวทาง และวิธีประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ และชี้แจงให้เกิดความเข้าใจ
3. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน เพื่อทำหน้าที่ในการจัดทำเครื่องมือประเมิน สรุปรวบรวมข้อมูล และตัดสินผลการประเมิน
4. กรรมการดำเนินการประเมิน และนำเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ความเห็นชอบและเสนอผู้บริหารอนุมัติผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน และยังต้องดำเนินการประเมินเมื่อสิ้นปีการศึกษาอีกด้วยซึ่งมีแนวทางการดำเนินการดังนี้
  - 1.ผู้มีหน้าที่ประเมินตรวจสอบหรือประเมินผู้เรียนในความรับผิดชอบตามวิธีการและเครื่องมือตามที่คณะกรรมการกำหนด รายงานคณะกรรมการดำเนินการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ผู้มีหน้าที่ประเมินสามารถสรุปการประเมินกลางปีหรือเมื่อสิ้นภาคเรียนแรก เพื่อแจ้งให้ผู้เรียนได้ทราบสภาพของตนและทำการปรับปรุงแก้ไขตนเองได้
  2. คณะกรรมการดำเนินการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน สรุปผลการประเมินเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา
  - 3.ตัดสินผลการประเมินการเรียนรู้ที่คาดหวังแต่ละประการ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
  4. แจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ

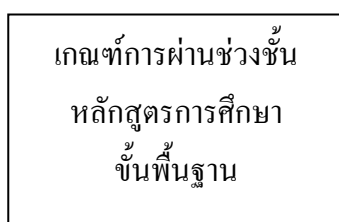
5. ดำเนินการซ่อมเสริม ปรับปรุง แก้ไขในส่วนที่ไม่ผ่านการประเมิน

การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน เมื่อมีการประเมินสิ้นภาคเรียนแล้วยังมี ประเมินเมื่อสิ้นปีการศึกษาอีกด้วยซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการดังนี้

1. ผู้มีหน้าที่ประเมิน ทำการตรวจสอบหรือประเมินผู้เรียนในความรับผิดชอบรายงาน คณะกรรมการดำเนินการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน
2. คณะกรรมการดำเนินการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนพิจารณาตัดสิน การผ่านมาตรฐานตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
3. ดำเนินการซ่อมเสริม ปรับปรุงแก้ไข ผู้เรียนที่ไม่ผ่านการประเมินแล้วประเมินใหม่
4. จัดส่งผลการประเมินนำเสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของ สถานศึกษาให้ความเห็นชอบเพื่อนำเสนอให้ผู้บริหารสถานศึกษานำมาตัดสินการผ่านช่วง ชั้น

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่าการประเมินการอ่าน วิเคราะห์และเขียน เป็นการวัดและ ประเมินผลที่ครูผู้สอนต้องมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในการ กำหนดเกณฑ์การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้การประเมิน ระดับคุณภาพ มีการประเมินด้วยวิธีการหลากหลาย มีการสร้างเครื่องมือวัดและการประเมิน สอดคล้องกับพฤติกรรมบ่งชี้ ประเมินผู้เรียนเป็นระยะ ๆ บันทึก สรุปผลการประเมินรายบุคคล รายงานผลการประเมินให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ เพื่อการปรับปรุงพัฒนาและมีมาตรฐานการ อ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ผ่านเกณฑ์การประเมิน มีผลให้ผู้เรียนมีระดับคุณภาพที่ดี

สรุป แนวทางในการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ การประเมินผลการเรียนตาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ทั้ง 4 องค์ประกอบดังกล่าว นอกจากมี จุดมุ่งหมายเพื่อนำผลไปพัฒนาผู้เรียนโดยใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนแล้วจุดหมายสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับตัดสินความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนในการจบช่วงชั้นและจบหลักสูตร การศึกษาระดับต่าง ๆ ดังภาพประกอบ 4 ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 4 เกณฑ์มาตรฐานการผ่านช่วงชั้น หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่มา: กรมวิชาการ 2545 เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 แนวทางการวัด และประเมินผลการเรียน. หน้า 31.

จากภาพประกอบ 4 แสดงเกณฑ์มาตรฐานการผ่านช่วงชั้น หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แผนภูมิดังกล่าวแสดงถึง เกณฑ์มาตรฐานการผ่านช่วงชั้นของผู้เรียน จะต้องมีความสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานครบถ้วนทุกเกณฑ์ จะบกพร่องประการใดประการหนึ่งมิได้ ถ้าผู้เรียนคนใดคนหนึ่งมีข้อบกพร่องในเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง จะไม่เสนอชื่อผู้เรียนนั้น แต่จะแจ้งให้ผู้เรียนแก้ไขข้อบกพร่องให้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์ดังนี้

1. ผู้เรียนที่มีการประเมินผลการเรียนสาระการเรียนรู้ไม่ครบทุกรายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา จะต้องแก้ไข ช่อมเสริมรายวิชา ที่ยังไม่ผ่านการประเมิน หรือเรียนซ้ำรายวิชาให้ได้ผ่านก่อน
2. ผู้เรียนที่มีการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่ครบถ้วน ตามโครงสร้างกิจกรรมของสถานศึกษา จะต้องแก้ไขช่อมเสริมกิจกรรมที่ไม่ผ่านการประเมิน หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นซ้ำจนมีผลการประเมินผ่านกิจกรรม
3. ผู้เรียนที่ไม่ผ่านการประเมินความสามารถในการอ่าน คณิตวิเคราะห์ และเขียน ตามเกณฑ์ การประเมินผ่านช่วงชั้น ให้ทำการช่อมเสริมในส่วนที่บกพร่องตามแนวทางที่สถานศึกษา กำหนดจนกว่าจะผ่านเกณฑ์การประเมิน

4. ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ช่วงชั้นใด ช่วงชั้นหนึ่งให้ผู้เรียนเข้ารับการอบรมและปฏิบัติกิจกรรมคุณความดีชดเชยที่สถานศึกษากำหนดครบถ้วนสมบูรณ์ จึงจะได้รับอนุมัติผลการเรียนผ่านช่วงชั้น

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียน และศึกษากรอบแนวคิดของการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียน พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสพการณ์การสอน ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และทัศนคติที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีผลต่อการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียน ดังนี้

4.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าตัวแปรกลุ่มสาระการเรียนรู้มีผลต่อตัวแปรตามที่ศึกษาดังผลการวิจัยต่อไปนี้

นภัสวรรณ ดลัปโธสง (2546 : 1-84) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการสอนของข้าราชการครูตามการประเมินของนักเรียน โรงเรียนบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยศึกษาประสิทธิภาพการสอนของข้าราชการครู ใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมและทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 สิทธิชัย จันทานนท์ (2548 : บทคัดย่อ) พบว่าครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกัน มีการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยรวมไม่แตกต่างกัน

สิทธิชัย จันทานนท์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนเซนต์ไมเกิ้ล พบว่า ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกันมีการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศมีการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ด้านการเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการมากกว่าครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญ

4.2 ประสพการณ์การสอน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าตัวแปรประสพการณ์การสอนมีผลต่อตัวแปรตามที่ศึกษาดังผลการวิจัยต่อไปนี้

อุณศรี อยู่อ่อน (2542 : 93-94) ได้ศึกษาความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสอนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอปากเกร็ดมีความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสอนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความต้องการความรู้ในการปฏิบัติงาน สอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นางลักษณ์ สนิทสุวรรณ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติของครูระดับก่อน ประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีต่อการประเมินด้วยการสะสมผลงาน จำแนกตาม ประสบการณ์ในการสอน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินด้วยการสะสมผลงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าตัวแปรความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้มีผลต่อตัวแปรตามที่ศึกษาดังผลการวิจัยต่อไปนี้

สมหมาย โมฆรัตน์ (2542 : 70) ได้ศึกษาสภาพและสภาพปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา มหาสารคาม โดยใช้แบบสอบถาม ด้านหลักการในการประเมินผลการเรียน พบว่า ครูโรงเรียน ประถมศึกษาส่วนมาก มีความรู้ความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับหลักการ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการ ประเมินผล ตัดสินและอนุมัติผลการเรียน

ประเสริฐ ลีอำนกุล (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพานิชยการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ พบว่า อาจารย์ที่มีความรู้ความเข้าใจมาก มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่าง กับอาจารย์ที่มีความรู้ความเข้าใจน้อย อย่างมีนัยสำคัญ

4.4 ทัศนคติที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ทัศนคติที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือความคิดเห็น ความรู้สึก ความนึกคิด ความเชื่อ ของบุคคลที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ ซึ่งจะปรากฏออกมาในรูปของพฤติกรรม โดยจะโน้มเอียงไปในทางบวกหรือทางลบก็ได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าตัวแปรทัศนคติที่มีต่อการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้มีผลต่อตัวแปรตามที่ศึกษาดังผลการวิจัยต่อไปนี้

สุพรรณ ลิ้มโสภารธรรม (2548 : 87) ได้ศึกษาสมรรถภาพในการสอนของครูที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ราชบุรี เขต 2 พบว่า ครูที่มีเจตคติต่อ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่างกัน มีสมรรถภาพในการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญโดยครูที่มีเจตคติต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับมาก มีสมรรถภาพการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าครูที่มีเจตคติต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญระดับน้อยอย่างมีนัยสำคัญ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยภายในประเทศ

วินิตา วรรณวิวัฒน์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความรู้และเจตคติของครูที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีการและประเมินผลการเรียนในระดับปานกลาง แต่มีเจตคติต่อวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนในระดับดี ครูที่มีอายุ 35-40 ปีและครูที่มีอายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนสูงกว่าครูที่วุฒิปริญญาตรีและวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนครูที่มีวุฒิปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนสูงกว่าวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ทางการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนไม่แตกต่างกัน ครูที่มีอายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไปมีเจตคติต่อวิธีวัดและประเมินผลการเรียนดีกว่าครูที่มีอายุต่ำกว่าอายุ 35 ปี และครูที่มีอายุ 35-45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีเจตคติต่อวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนดีกว่าครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ทางการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป มีเจตคติต่อวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนดีกว่าครูที่มีประสบการณ์ทางการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีข้อเสนอแนะบางประการให้ปรับปรุงเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลการเรียน เช่น วัสดุ อุปกรณ์และเอกสารไม่เพียงพอ และควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลการเรียน

นลิน ศรีฐานนท์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์สาเหตุของการวัดและประเมินผลการเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้วยเทคนิควิเคราะห์แบบฟอลท์ทรี พบว่า ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของการวัดและประเมินผล 10 ประเด็น และ ผลการวิเคราะห์สาเหตุ ด้วยเทคนิควิเคราะห์แบบฟอลท์ทรี มีดังนี้ 1) ครูไม่ได้วางแผนการประเมินผลการเรียนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินอย่างเต็มที่ 2) ครูทำการวัดและประเมินผลการเรียนโดยไม่เน้นกระบวนการ มีสาเหตุหลักมาจากครูวางแผนการวัดและการประเมินผลการเรียนโดยไม่เน้นกระบวนการ โรงเรียนขาดวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือวัดประเมินผลการเรียน และผู้บริหารไม่เฝ้าติดตามผล 3) ครูใช้เครื่องมือและวิธีการวัดที่ไม่หลากหลาย ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ 4) ครูไม่ได้รับการอบรม / ประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน 5) โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลการเรียนไม่เพียงพอ มีสาเหตุหลักมาจาก โรงเรียนไม่จัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ ครูขาดทักษะการใช้เครื่องมือและเครื่องมือขาดคุณภาพ 6) โรงเรียน / กลุ่มโรงเรียน

ไม่มีการวิเคราะห์ข้อสอบ 7) ครูไม่ได้สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร 8) โรงเรียนได้รับการประเมินผล การเรียนเพื่อตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา จากหน่วยงานต้นสังกัดน้อย มีสาเหตุหลัก มาจากหน่วยงานต้นสังกัดทำการประเมิน 9) ครูได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการวัดและการ ประเมินผลการเรียนที่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขจากหน่วยงานต้นสังกัดน้อย 10) ผู้ปกครองนักเรียน มีความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนน้อย มีสาเหตุหลักมาจาก โรงเรียนขาดการ ประชาสัมพันธ์ ผู้ปกครองนักเรียนไม่มีส่วนในการประเมินผลการเรียน และความสัมพันธ์ของ โรงเรียนกับชุมชนมีน้อย

ตุ้ จงรักษ์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนใน โรงเรียนประถมศึกษา : ศึกษากรณีโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษาสังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการ ประเมินผลการเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนการประเมินเพื่อตัดสินการเรียน การสอบซ่อม เสริม การสร้างแบบทดสอบเลือกตอบและจัดทำเอกสารประเมินผลค่อนข้างดี แต่ไม่เข้าใจวิธีเลือก เครื่องมือและสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะของนักเรียนด้านทักษะพิสัยและจิตพิสัยนักเรียนไม่ได้รับ โอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์การเรียน เลือกวิธีเรียนและการประเมินผลการเรียน กระบวนการวัดและการประเมินผลการเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติไม่ สอดคล้องกับหลักการประเมินผลการเรียน ไม่ได้ตรวจสอบความรู้และทักษะพื้นฐานของนักเรียน ก่อนสอนเนื้อหาหรือบทเรียนใหม่ การประเมินผลระหว่างเรียน ครูวัดผลการเรียนด้วยวิธีการสังเกต สอบถาม ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ดำเนินการสอบตามระเบียบการประเมินผล ลักษณะของข้อสอบ ส่วนมากวัดพฤติกรรมจากความรู้ความจำ คุณภาพของเครื่องมือวัดผลโดยภาพรวม มีความตรงและ ความเที่ยง ต่ำ การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ไม่ว่าวิธีใดครูนำผลการประเมินมา ปรับปรุงการเรียนการสอนน้อย การประเมินผลเพื่อตัดสินการเรียนใช้เกณฑ์เพื่อพิจารณาตัดสิน 3 เกณฑ์ ได้แก่ เวลาเรียน การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และผลการทดสอบปลายปี ซึ่ง พบว่า ครู ลงบันทึกเวลาเรียนของนักเรียนไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ผลการวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่ ครอบคลุมพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยและจิตพิสัย ส่วนผลการสอบปลายปี ครูปรับคะแนนของ นักเรียนที่เรียนอ่อนบางคนให้ถึงเกณฑ์ เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนได้เลื่อนชั้นเรียนและเรียนจบชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

ประสงค์ สกุลช่วง (2544. บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยสภาพการปฏิบัติ และเจตคติต่อการวัด และประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด กาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูในโรงเรียนประถมศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการวัดและ ประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงอยู่ในระดับปานกลาง และมีเจตคติที่ดีต่อการวัดและประเมินผล การเรียนตามสภาพจริง ครูที่สอนในกลุ่มวิชาแตกต่างกัน มีความเข้าใจการวัดและประเมินผลการ เรียนตามสภาพจริง และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ไม่แตกต่างกัน ครูในโรงเรียนประถมศึกษามีการนำเอาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงไปใช้ใน ระหว่างที่มีการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เครื่องมือที่ใช้มากที่สุด คือ การสังเกตพฤติกรรม

และการสัมภาษณ์ รองลงมาคือ การตรวจผลงานของนักเรียนและสนทนาซักถาม ปัญหาสำคัญที่ครูในโรงเรียนประถมศึกษาประสบอยู่ ได้แก่ ความคลุมเครือไม่ชัดเจน ในวิธีการวัดและการประเมินผล การเรียนตามสภาพจริง รองลงมาคือ มีภาระสอนหนังสือและงานพิเศษมาก แนวทางแก้ไขปัญหาคือ ในโรงเรียนประถมศึกษาเสนอแนะมาคือ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับคณะครูเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการวัดและประเมินผล การเรียนตามสภาพจริงอย่างชัดเจน และควรกำหนดเกณฑ์ต่าง ๆ ในการวัดให้ชัดเจน เป็นมาตรฐานเพื่อง่ายต่อการนำไปใช้วัดและประเมินผลการเรียน

อรุณ โยธสิงห์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความเข้าใจ สภาพการปฏิบัติและปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงของครูผู้สอนในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงอยู่ในระดับปานกลาง โดยครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มที่ 1 มีความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงสูงกว่าครูผู้สอนสาระการเรียนรู้กลุ่มที่ 2 2) ด้านสภาพการปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงพบว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนกำหนดหลักเกณฑ์ให้ครูผู้สอนทำการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ประเมินผลควบคู่ไปกับการเรียนการสอน ใช้เครื่องมือการประเมินที่หลากหลายและให้ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครูผู้สอนทำการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้จากมาตรฐานการเรียนรู้ โดยทำการวิเคราะห์ร่วมกับโรงเรียนอื่น ๆ ในช่วงระหว่างการอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนทำการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย วิธีที่นิยมใช้มากที่สุดคือ การสังเกตพฤติกรรมขณะทำการเรียนการสอน รองลงมาคือ การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน วิธีการที่ใช้น้อยที่สุดคือ การใช้ข้อสอบ หลักการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงที่ครูผู้สอนนำมาใช้มากที่สุดคือ การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน รองลงมาคือ เน้นการปฏิบัติ หลักการที่ใช้น้อยที่สุดคือ การประเมินควบคู่ไปกับการเรียนการสอน 3) ด้านปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนในสภาพจริงพบว่า ปัญหาด้านวิธีการและการสร้างเครื่องมือที่ครูผู้สอนประสบมากที่สุดคือ มีความวิตกกังวลว่าเครื่องมือที่สร้างขึ้นอาจไม่ถูกต้องตามหลักการ รองลงมาคือ ครูผู้สอนขาดความรู้ในการสร้างเครื่องมือ ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารพบคือ ครูผู้สอนยังไม่ใช้เครื่องมืออย่างหลากหลาย และไม่ทำการวัดและประเมินผลการเรียนอย่างจริงจัง ปัญหาด้านเอกสารที่ใช้ศึกษา ค้นคว้า วัสดุอุปกรณ์และเวลาที่ครูผู้สอนประสบมากที่สุดคือ ขาดแหล่งค้นคว้า ศึกษาเอกสารไม่เข้าใจ ครูมีภาระการสอนและงานพิเศษมากเกินไป โรงเรียนมีกิจกรรมมากเกินไป ส่วนปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์พบเพียงส่วนน้อย

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

โธมัส (Thomas. 1994 : 310) ได้วิจัยเรื่องรู้จักผู้เรียน รู้จักตนเอง : การรับรู้ทัศนคติ การเปลี่ยนแปลงและผลการปฏิบัติโดยการใช้แบบสอบถามการประเมินตามสภาพจริง ผลการวิจัย

พบว่า เมื่อใช้วิธีวัดผลสภาพจริงจากการจัดสอนที่โรงเรียน แล้วพบอุปสรรคและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนซึ่งเปลี่ยนแปลงไป ทั้งสภาพการณ์และเงื่อนไข ในการจัดการเรียนการสอนก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย การวัดและประเมินผลเปรียบได้ดั่งกับกุญแจที่ช่วยครูให้ได้นักเรียนในทุก ๆ ด้าน ซึ่งเป็นเส้นทางใหม่ที่ทำให้ครู รู้ว่านักเรียนสามารถทำอะไรได้บ้าง ตลอดจนนักเรียนมีความสนใจกระตือรือร้นในการเรียน และจัดได้ว่าเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ครบวงจร

เมอร์ฟี (Merphy. 1995 : Abstracts) ได้วิจัยศึกษารูปแบบหนึ่งของการประเมินจากสภาพจริงโดยใช้แฟ้มสะสมงานของนักเรียนระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยสรุปว่า กลุ่มที่ประเมินใช้แฟ้มสะสมงานจะได้รับความรู้ การพัฒนาด้านทักษะ และความต้องการการเรียนรู้ อีกทั้งกระบวนการของแฟ้มสะสมงานจะสนับสนุนการสนทนาติดต่อกันและการร่วมงานกันด้วย แฟ้มสะสมงานจะทำให้ นักเรียนมีส่วนร่วมโดยตรง และกระตือรือร้นในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และคุณค่าที่แท้จริงของแฟ้มสะสมงานที่ใช้ในการประเมินจะเห็นได้ชัด เมื่อนักเรียนสะท้อนและวิเคราะห์ความก้าวหน้าและการพัฒนาตนเองตามระยะเวลา

พีค (Peack. 1995 : 101) ได้วิจัยในเรื่องการคัดงานเขียนโดยการหาค่าความเที่ยงตรงจากการวัดผลสภาพจริงของกลุ่มนักเรียนที่ได้เรียน โดยส่งผลงานจากการเขียนมาให้ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เป็นตัวชี้ทำให้ได้ค่าความเที่ยงตรงสูง โดยกลุ่มที่เรียนจะมีผลงานที่ดีโดยประเมินตามสภาพที่แท้จริงเป็นวิธีการที่เป็นธรรมชาติและเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนอยู่ก่อนแล้ว เมื่อนำทั้งสองมาเปรียบเทียบกับปรากฏว่า ความเที่ยงตรงแตกต่างกัน

เคลม (Klem. 1996 : 120) ได้วิจัยเรื่องการสำรวจกรณีศึกษาความเที่ยงตรงตามโครงสร้างการประเมินสภาพจริงในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่ได้รวบรวมมากับการประเมินจากการประเมินจากการเรียนในสภาพชีวิตจริงของผู้เรียน มีความสัมพันธ์กันระดับสูง ความเที่ยงตรงตามโครงสร้างของการวัดผลจากการวัดผลจากสภาพจริงในการเรียนของผู้เรียนนั้นขึ้นอยู่กับวิธีการในการเลือกเนื้อหาที่มีความหมายต่อชีวิตผู้เรียนมาบูรณาการกันเข้าแล้วทำการวัดผลสภาพจริงของนักเรียน ซึ่งอยู่ในขณะที่ทำการเรียนการสอนในโรงเรียน

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จะเห็นได้ว่าจุดมุ่งหมายสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ นั้นเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน มีรูปแบบการประเมินที่หลากหลายสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของตัวผู้เรียนซึ่งจะเป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทั้ง 4 ด้าน คือ การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศให้กับโรงเรียน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินการการวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนยิ่งขึ้นต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยได้ดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2549 รวมทั้งสิ้น 111 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2549 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น

(Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นและสุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 88 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนดอนฉิมพลีพิทยาคม	25	20
โรงเรียนบางน้ำเปรี้ยววิทยา	41	32
โรงเรียนหมอนทองวิทยา	17	14
โรงเรียนไผ่ดำพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก	15	12
โรงเรียนท่ามาหากินวัดโพธิ์เฉลิมรักษ์ฯ	13	10
รวม	111	88

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ประสบการณ์การสอน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ใน 3 ด้าน คือ ด้าน
หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้าน
เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
scales) 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับความรู้น้อยที่สุด ถึงระดับความรู้มากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียน ใน
สถานศึกษาชั้นพื้นฐานอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ใน 4 ด้าน คือ 1) การประเมินผล
การเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 4) การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน เป็นแบบสอบถาม
แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับการดำเนินการน้อยที่สุด ถึง
ระดับการดำเนินการมากที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating scales) 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด ถึงระดับความเห็นด้วยมากที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือมีดังนี้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนแล้วกำหนด
กรอบแนวคิดของการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียน ในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) การประเมิน
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 4) การประเมินการอ่าน
คติวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ

2. นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

3. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อใช้เป็น
แนวทางในการสร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

4. นำแบบสอบถามเสนอต่อที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง
และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณา
ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุง
แบบสอบถามให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำเสนอที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้าย ก่อนนำไปทดลองใช้

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนตลาดคลอง 16 และโรงเรียนเฉลิมช่วงวิทยาทาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นครูที่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3

8. นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ดังนี้ แบบสอบถามความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9418 แบบสอบถามการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9816 แบบสอบถามทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9795

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำไปขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนดอนฉิมพลีพิทยาคม โรงเรียนบางน้ำเปรี้ยววิทยา โรงเรียนหมอนทองวิทยา โรงเรียนไผ่ดำพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก และโรงเรียนการทำมาหากินวัดโพธิ์เฉลิมรักษ์ฯ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน โดยจัดแบบสอบถามให้เท่ากับจำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 5- 9 มีนาคม พ.ศ. 2550

3. ผู้วิจัยได้กำหนด วัน เวลา ขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจากผู้ประสานงานของผู้วิจัยแต่ละโรงเรียน เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ทั้ง 88 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลโดยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด
2. ให้รหัสข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1

3. ให้คะแนนความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 4 ด้าน และทัศนคติที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ดังนี้

กาชองระดับน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน
กาชองระดับน้อย	ให้ 2 คะแนน
กาชองระดับปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
กาชองระดับมาก	ให้ 4 คะแนน
กาชองระดับมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. หาค่า ร้อยละ ของการแบ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ร้อยละ 48.9

กลุ่มสาระการเรียนรู้เสริม ร้อยละ 51.1

2. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยอิงกลุ่ม ดังนี้

3.81 - 5.00 คะแนน หมายถึง มีระดับความรู้มาก

3.31 - 3.80 คะแนน หมายถึง มีระดับความรู้ปานกลาง

1.00 - 3.30 คะแนน หมายถึง มีระดับความรู้น้อย

3. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

4.50 - 5.00 คะแนน หมายถึง มีระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผลมากที่สุด

3.50 - 4.49 คะแนน หมายถึง มีระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผลมาก

2.50 - 3.49 คะแนน หมายถึง มีระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผลปานกลาง

1.50 - 2.49 คะแนน หมายถึง มีระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผลน้อย

1.00 - 1.49 คะแนน หมายถึง มีระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผลน้อยที่สุด

4. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยอิงกลุ่ม ดังนี้

4.15 - 5.00 คะแนน หมายถึง มีระดับทัศนคติสนับสนุน

3.53 - 4.14 คะแนน หมายถึง มีระดับทัศนคติเป็นกลาง

1.00 - 3.52 คะแนน หมายถึง มีระดับทัศนคติคัดค้าน

5. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา 4 ด้าน และโดยรวม จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

6. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา 4 ด้าน และโดยรวม จำแนกตามประสบการณ์การสอน ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และทัศนคติที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 สถิติพื้นฐาน

5.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

5.1.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

5.1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การเปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามตัวแปร โดยใช้สถิติดังนี้

5.3.1 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยการทดสอบค่าที (t-test)

5.3.2 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2, 3 และ 4 ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์การสอน ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ ทัศนคติที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี The Least Significant Difference Method – LSD

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการ
วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล
ความหมายการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of freedom)
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัวของครูผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ
ทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างปรากฏตาม
ตาราง 2

ตาราง 2 จำนวน ร้อยละของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง (n=88)

ลักษณะส่วนตัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มสาระการเรียนรู้		
กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก	43	48.9
กลุ่มสาระการเรียนรู้เสริม	45	51.1
รวม	88	100
ประสบการณ์การสอน		
น้อย	30	34.1
ปานกลาง	31	35.2
มาก	27	30.7
รวม	88	100
ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน		
น้อย	33	37.5
ปานกลาง	32	36.4
มาก	23	26.1
รวม	88	100
ทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียน		
คัดค้าน	27	30.7
เป็นกลาง	38	43.2
สนับสนุน	23	26.1
รวม	88	100

จากตาราง 2 พบว่า ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 48.9
กลุ่มสาระการเรียนรู้เสริม จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 51.1 เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์การ
สอน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนปานกลาง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 35.2 ครูที่มี
ประสบการณ์การสอนน้อย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 ครูที่มีประสบการณ์การสอนมาก
จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 เมื่อพิจารณาตามความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน
พบว่า ครูที่มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนน้อย จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5

ครูที่มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ปานกลาง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 ครูที่มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มาก จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 เมื่อพิจารณาตามทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูที่มีทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกลาง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 ครูที่มีทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้คัดค้าน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 ครูที่มีทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สนับสนุน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน ปรากฏดังตาราง 3-5

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และทัศนคติที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ใน สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและ จำแนกเป็นรายด้าน

ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.52	.49	ปานกลาง
2. ด้านกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.62	.56	ปานกลาง
3. ด้านเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.51	.58	ปานกลาง
รวม	3.55	.50	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับดังนี้ ด้านกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.62$) ด้านหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.52$) และด้านเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.51$) และทัศนคติที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.83$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน

สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
1	การให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล	3.43	.77	ปานกลาง
2	การวิเคราะห์ความสอดคล้องของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้	3.56	.60	ปานกลาง
3	หลักการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน	3.69	.55	ปานกลาง
4	วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด	3.68	.69	ปานกลาง
5	หลักการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษา	3.08	.78	น้อย
6	การจัดทำเอกสารหลักฐานในการประเมินผลการเรียน รายงานผลการเรียน	3.67	.72	ปานกลาง
ด้านกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
7	การกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน	3.51	.71	ปานกลาง
8	การกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	3.63	.72	ปานกลาง
9	การวิเคราะห์หลักสูตรหรือความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาและพฤติกรรม	3.53	.66	ปานกลาง
10	การตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนสอน	3.75	.70	ปานกลาง
11	การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.68	.65	ปานกลาง
ด้านเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
12	การเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสม	3.66	.69	ปานกลาง
13	วิธีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย	3.48	.67	ปานกลาง
14	วิธีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้าน จิตพิสัย	3.45	.74	ปานกลาง
15	วิธีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย	3.52	.64	ปานกลาง
16	วิธีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง เช่น แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์	3.63	.71	ปานกลาง
17	การหาคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.33	.66	ปานกลาง
รวม		3.55	.50	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น หลักการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.08$) อยู่ในระดับน้อย

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การวางแผนร่วมกันระหว่างครู / นักเรียน / ผู้ปกครอง / และชุมชนในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.61	.67	เป็นกลาง
2	การวัดและประเมินผลเป็นระยะทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน	3.77	.72	เป็นกลาง
3	การวัดและประเมินผลการเรียนเป็นระยะเพื่อปรับปรุงพัฒนา ก่อนการตัดสินผล การประเมินโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน	3.78	.70	เป็นกลาง
4	การวัดและประเมินผลควรใช้วิธีการที่หลากหลายที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง	3.89	.75	เป็นกลาง
5	การสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลายที่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด	3.78	.70	เป็นกลาง
6	การจดบันทึกและสรุปผลการประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.81	.74	เป็นกลาง
7	การวัดและประเมินผลต้องมีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้/รายวิชา และกิจกรรมการเรียนการสอน	3.76	.72	เป็นกลาง
8	การวัดและประเมินผลต้องสอดคล้อง และครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร	3.77	.78	เป็นกลาง
9	การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลร่วมกันระหว่างครู กับผู้เรียน	3.74	.72	เป็นกลาง
10	การวัดและประเมินช่วยให้ครูทราบระดับความสามารถของผู้เรียนเพื่อหาทางช่วยเหลือและสนับสนุนให้ดีขึ้น	3.91	.74	เป็นกลาง
11	การวัดและประเมินผลเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจการเรียนยิ่งขึ้น	3.86	.75	เป็นกลาง
12	การวัดและประเมินผลทำให้ทราบคุณภาพการสอนของครูในโรงเรียน	3.83	.73	เป็นกลาง
13	การวัดและประเมินผลช่วยให้ครูทราบแนวทางในการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	3.95	.73	เป็นกลาง
14	การวัดและประเมินผลช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเทคนิควิธีการสอนที่ครูใช้เหมาะสมเพียงไร	3.93	.71	เป็นกลาง
15	การวัดและประเมินผลทำให้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อครู นักเรียน ผู้บริหาร นำข้อมูลไปวิจัยแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมายการศึกษา	3.97	.70	เป็นกลาง
รวม		3.83	.62	เป็นกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า ทศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับ เป็นกลาง ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับเป็นกลางทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ ดังนี้ การวัดและประเมินผลทำให้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อครู นักเรียนผู้บริหาร นำข้อมูลไปวิจัยแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมายการศึกษา ($\bar{X} = 3.97$) การวัดและประเมินผลช่วยให้ครูทราบแนวทางในการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.95$) การวัดและประเมินผลช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเทคนิควิธีการสอนที่ครูใช้เหมาะสมเพียงไร ($\bar{X} = 3.93$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน ผลปรากฏดังตาราง 6 – 10
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.61	.46	มาก
2. ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.59	.48	มาก
3. ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.52	.52	มาก
4. ด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน	3.53	.53	มาก
รวม	3.56	.44	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.61$) ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.59$) ด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ($\bar{X} = 3.53$) และด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{X} = 3.52$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการประเมินผลการเรียน
 ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้				
1	การวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชาที่สอน	3.66	.64	มาก
2	การเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	3.80	.66	มาก
3	การวัดและประเมินผลความรู้พื้นฐานผู้เรียนก่อนเรียน	3.66	.66	มาก
4	การวัดและประเมินความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.55	.54	มาก
5	การนำผลจากการประเมินมาซ่อมเสริมพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน	3.49	.62	ปานกลาง
6	การสร้างเครื่องมือประเมินกระบวนการปฏิบัติงานที่มอบหมายอย่างชัดเจน	3.55	.55	มาก
7	การกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนที่สอดคล้องเหมาะสมกับกิจกรรมที่มอบหมาย	3.70	.59	มาก
8	การประเมินผลจากการปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม	3.73	.64	มาก
9	การประเมินผลการปฏิบัติงานจากการทำโครงการ	3.39	.70	ปานกลาง
10	การใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล	3.69	.65	มาก
11	การนำแฟ้มสะสมงานมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน	3.35	.66	ปานกลาง
12	การนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขซ่อมเสริมผู้เรียนให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	3.59	.66	มาก
13	การสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลหลังจากตัดสินผลการประเมินพร้อมทั้งรายงานผลให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ	3.83	.70	มาก
รวม		3.61	.46	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการ
 เรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.61$) พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ใน
 ระดับมาก ยกเว้น การนำผลจากการประเมินมาซ่อมเสริมพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.49$)
 การประเมินผลการปฏิบัติงานจากการทำโครงการ ($\bar{X} = 3.39$) การนำแฟ้มสะสมงานมาใช้เป็นส่วน
 หนึ่งของการประเมิน ($\bar{X} = 3.35$) ตามลำดับอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการประเมิน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				
14	การวางแผนการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกันระหว่างครู / นักเรียน / ผู้ปกครอง	3.44	.64	ปานกลาง
15	การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.40	.64	ปานกลาง
16	การกำหนดวัตถุประสงค์สำคัญหรือเป้าหมายให้ผู้เรียนบรรลุผลในการปฏิบัติกิจกรรมไว้อย่างชัดเจน	3.58	.60	มาก
17	การจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรม	3.55	.57	มาก
18	การประเมินผลกิจกรรมจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มและรายบุคคล	3.65	.57	มาก
19	การใช้วิธีการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย	3.60	.62	มาก
20	การตัดสินผลการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.64	.61	มาก
21	การบันทึกผลการร่วมปฏิบัติกิจกรรมเพื่อใช้ประกอบการตัดสินผลการประเมินเป็นรายบุคคล	3.63	.57	มาก
22	การประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นระยะก่อนการตัดสินผลการประเมิน	3.64	.61	มาก
23	การกำหนดแนวทางพัฒนาผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน	3.57	.64	มาก
24	การรายงานผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ	3.69	.61	มาก
รวม		3.58	.48	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น การวางแผนการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกันระหว่างครู / นักเรียน / ผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.44$) และ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

($\bar{X} = 3.40$) อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
25	ด้าน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์			
	การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	3.73	.72	มาก
26	การวางแผนการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ร่วมกันระหว่างครู / นักเรียน / ผู้ปกครอง / และชุมชน	3.45	.62	ปานกลาง
27	การกำหนดเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างชัดเจนเพื่อตัดสินระดับคุณภาพของผู้เรียน	3.74	.67	มาก
28	การจัดทำเครื่องมือการวัดผลและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้หลายแบบ	3.52	.59	มาก
29	การบูรณาการการประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.42	.64	ปานกลาง
30	การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างหลากหลาย เช่น การสังเกต พฤติกรรม การสัมภาษณ์ การบันทึกเหตุการณ์ การรายงานตนเอง และอื่น ๆ ตามความเหมาะสม	3.45	.68	ปานกลาง
31	การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นระยะเพื่อปรับปรุงพัฒนาการตัดสินผลการประเมิน	3.47	.66	ปานกลาง
32	การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.39	.63	ปานกลาง
33	การกำหนดแนวทางพัฒนาผู้เรียนที่ไม่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้อย่างชัดเจน	3.52	.62	มาก
34	การรวบรวมข้อมูลคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อพิจารณาตัดสินผลการประเมินคุณลักษณะแต่ละตัวชีวิตเป็นรายบุคคล	3.53	.62	มาก
35	การรายงานผลประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นรายบุคคลให้ผู้เรียนและผู้ปกครองได้ทราบ	3.52	.64	มาก
รวม		3.52	.52	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ

มาก ยกเว้น การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นระยะเพื่อปรับปรุงพัฒนา ก่อนการตัดสินผลการประเมิน ($\bar{X} = 3.47$) การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างหลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การบันทึกเหตุการณ์ การรายงานตนเอง และอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.45$) การวางแผนการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ร่วมกันระหว่างครู / นักเรียน / ผู้ปกครอง / และชุมชน ($\bar{X} = 3.45$) การบูรณาการการประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.42$) และการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{X} = 3.39$) อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน โดยรวมและจำแนกเป็นรายข้อคิด

ข้อ	การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้าน การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน				
36	การวางแผนการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนร่วมกันระหว่างครู / นักเรียน / ผู้ปกครอง / และชุมชน	3.43	.71	ปานกลาง
37	การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนอย่างชัดเจน	3.63	.68	มาก
38	การกำหนดพฤติกรรมตัวบ่งชี้ความสามารถการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนไว้อย่างชัดเจนเพื่อใช้ในการประเมินผล	3.56	.64	มาก
39	การทำเครื่องมือการวัดผลและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนตามพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถของผู้เรียนที่โรงเรียนกำหนด	3.53	.68	มาก
41	การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเป็นระยะ ก่อนการตัดสินผลการประเมิน	3.50	.64	มาก
42	การกำหนดแนวทางพัฒนาผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนไว้อย่างชัดเจน	3.61	.65	มาก
43	การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน	3.45	.64	ปานกลาง
44	การใช้วิธีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนอย่างหลากหลาย เช่น การสังเกต การฝึกปฏิบัติ การบันทึกข้อมูลเป็นรายบุคคล การทดสอบ การตรวจผลงาน	3.50	.59	มาก
45	การรวบรวมข้อมูลการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเพื่อพิจารณาตัดสินการประเมินแต่ละตัวชี้วัดเป็นรายบุคคล	3.56	.66	มาก
46	การรายงานผลประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเป็นรายบุคคลให้ผู้เรียน และผู้ปกครองได้ทราบ	3.56	.64	มาก
รวม		3.53	.53	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และ
เขียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ใน
ระดับมาก ยกเว้น การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน
($\bar{X} = 3.45$) การวางแผนการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนร่วมกันระหว่างครู / นักเรียน /
ผู้ปกครอง / และชุมชน ($\bar{X} = 3.43$) อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน
สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้าน ผลปรากฏดังตาราง 11 -19

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยรวม
และรายด้าน

การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	กลุ่มสาระการ เรียนรู้หลัก (n= 43)		กลุ่มสาระการ เรียนรู้เสริม (n=45)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการ เรียนรู้	3.68	.48	3.55	.43	1.38
2. ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.66	.48	3.51	.48	1.45
3. ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.57	.53	3.47	.50	.89
4. ด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน	3.58	.56	3.48	.50	.89
รวม	3.63	.44	3.50	.44	1.28

จากตาราง 11 แสดงว่า การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยรวมและราย
ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามประสบการณ์
 การสอนโดยรวมและรายด้าน

การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ประสบการณ์การสอน					
	น้อย		ปานกลาง		มาก	
	(n= 30)		(n= 31)		(n=27)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.61	.47	3.57	.43	3.61	.46
2. ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.54	.47	3.60	.53	3.59	.45
3. ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.50	.49	3.62	.54	3.44	.52
4. ด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน	3.62	.47	3.54	.50	3.43	.63
รวม	3.57	.42	3.58	.46	3.53	.47

จากตาราง 12 แสดงว่า การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูใน
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามประสบการณ์การสอน
 พบว่า ทุกกลุ่มโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับดังนี้ ครูที่มีประสบการณ์การสอน
 ปานกลาง ($\bar{X} = 3.58$) ครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อย ($\bar{X} = 3.57$) และครูที่มีประสบการณ์การ
 สอนมา ($\bar{X} = 3.53$)

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตามประสิทธิภาพการสอน โดยรวม และรายด้าน

การดำเนินการการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระ การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	.10		.23
	ภายในกลุ่ม	85	18.23	.21	
	รวม	87	18.33		
2. ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.07		.14
	ภายในกลุ่ม	85	20.27	.24	
	รวม	87	20.34		
3. ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระหว่างกลุ่ม	2	.48		.90
	ภายในกลุ่ม	85	22.86	.27	
	รวม	87	23.34		
4. ด้านการประเมินการอ่าน คณิตศาสตร์และ เขียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.50		.89
	ภายในกลุ่ม	85	24.15	.28	
	รวม	87	24.65		
การดำเนินการการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.04		.09
	ภายในกลุ่ม	85	17.08	.20	
	รวม	87	17.12		

จากตาราง 13 แสดงว่า การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามประสิทธิภาพการสอน โดยรวมและ
รายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้าน
 จำแนกตามความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
	น้อย		ปานกลาง		มาก	
	(n= 33)		(n= 32)		(n= 23)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.28	.33	3.59	.30	4.12	.32
2. ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.24	.30	3.55	.36	4.11	.38
3. ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.17	.34	3.51	.39	4.03	.48
4. ด้านการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน	3.23	.42	3.44	.38	4.09	.44
รวม	3.23	.26	3.53	.28	4.08	.34

จากตาราง 14 แสดงว่า การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่าโดยรวม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับดังนี้ ครูที่มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มาก ($\bar{X} = 4.08$) ครูที่มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ปานกลาง ($\bar{X} = 3.53$) ยกเว้น ครูที่มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้น้อย ($\bar{X} = 3.23$) อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความรู้เรื่องการวัดและประเมินผล
การเรียนรู้โดยรวมและรายด้าน

การดำเนินการการวัดและประเมินผล การเรียนรู้	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการประเมินผลการเรียนตาม กลุ่มสาระการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	9.65	4.83	47.28**
	ภายในกลุ่ม	85	8.66	.10	
	รวม	87	18.33		
2. ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	10.23	5.12	43.02**
	ภายในกลุ่ม	85	10.11	.12	
	รวม	87	20.34		
3. ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึง ประสงค์	ระหว่างกลุ่ม	2	9.86	4.93	31.10**
	ภายในกลุ่ม	85	13.49	.16	
	รวม	87	23.43		
4. ด้านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน	ระหว่างกลุ่ม	2	10.32	5.16	30.59**
	ภายในกลุ่ม	85	14.34	.17	
	รวม	87	24.64		
การดำเนินการการวัดและประเมินผล การเรียนรู้โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	9.95	4.97	59.02**
	ภายในกลุ่ม	85	7.17		
	รวม	87	17.12		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 15 แสดงว่า การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความรู้เรื่องการวัดและประเมินผล
การเรียนรู้โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบ The Least
Significant Difference (LSD) ผลปรากฏดังตาราง 16

ตาราง 16 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำแนกตามความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวม และรายด้าน

1. ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	$\bar{X}$	น้อย (3.28)	ปานกลาง (3.59)	มาก (4.12)
ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน				
น้อย	3.28	-	.31**	.84**
ปานกลาง	3.59	-	-	.53**
มาก	4.12	-	-	-
2. ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	$\bar{X}$	น้อย (3.24)	ปานกลาง (3.55)	มาก (4.11)
ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน				
น้อย	3.24	-	.31**	.87**
ปานกลาง	3.55	-	-	.56**
มาก	4.11	-	-	-
3. ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	$\bar{X}$	น้อย (3.18)	ปานกลาง (3.51)	มาก (4.03)
ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน				
น้อย	3.18	-	.33**	.85**
ปานกลาง	3.51	-	-	.52**
มาก	4.03	-	-	-
4. ด้านการประเมินการอ่าน คิติวิเคราะห์และเขียน	$\bar{x}$	น้อย (3.23)	ปานกลาง (3.44)	มาก (4.09)
ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน				
น้อย	3.23	-	.21**	.86**
ปานกลาง	3.44	-	-	.65**
มาก	4.09	-	-	-
การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยรวม	$\bar{x}$	น้อย (3.23)	ปานกลาง (3.53)	มาก (4.08)
ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน				
น้อย	3.23	-	.30**	.85**
ปานกลาง	3.53	-	-	.55**
มาก	4.08	-	-	-

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 แสดงว่า การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และด้านการประเมินการอ่าน คิติวิเคราะห์และเขียน พบว่า ครูที่มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มาก มีการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้นั้นมากกว่า ครูที่มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้น้อย และปานกลาง และครูที่มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้นั้นปานกลาง มีการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้นั้นมากกว่า ครูที่มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้น้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน

การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียน					
	คัดค้าน		เป็นกลาง		สนับสนุน	
	(n= 27)		(n= 38)		(n= 23)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.30	.37	3.71	.33	3.82	.55
2. ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.29	.35	3.68	.41	3.75	.58
3. ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.15	.31	3.65	.46	3.75	.58
4. ด้านการประเมินการอ่าน คิติวิเคราะห์และเขียน	3.03	.30	3.71	.43	3.82	.51
รวม	3.20	.25	3.68	.34	3.78	.52

จากตาราง 17 แสดงว่า การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่าโดยรวม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับดังนี้ ทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้นั้นมาก ($\bar{X} = 3.78$) ทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้นั้นปานกลาง ($\bar{X} = 3.68$) ยกเว้นทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้นั้นน้อย ($\bar{X} = 3.20$) อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 18 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามทัศนคติต่อการวัดและ
 ประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน

การดำเนินการการวัดและประเมินผล การเรียนรู้	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่ม สาระการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	4.08	2.04	12.18**
	ภายในกลุ่ม	85	14.24	.17	
	รวม	87	18.32		
2. ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.42	1.71	8.58**
	ภายในกลุ่ม	85	16.92	.20	
	รวม	87	20.34		
3. ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึง ประสงค์	ระหว่างกลุ่ม	2	5.54	2.77	13.22**
	ภายในกลุ่ม	85	17.81	.21	
	รวม	87	23.35		
4. ด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน	ระหว่างกลุ่ม	2	9.85	4.93	28.29**
	ภายในกลุ่ม	85	14.80	.17	
	รวม	87	24.65		
การดำเนินการการวัดและประเมินผล การเรียนรู้โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	5.41	2.70	19.62**
	ภายในกลุ่ม	85	11.71	.14	
	รวม	87	17.12		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 18 แสดงว่า การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามทัศนคติต่อการวัดและ ประเมินผล
 การเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบ The Least
 Significant Difference (LSD) ผลปรากฏดังตาราง 19

ตาราง 19 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำแนกตามทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียน โดยรวม และรายด้าน

1. ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	$\bar{X}$	คัตค่า (3.30)	เป็นกลาง (3.71)	สนับสนุน (3.82)
ทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียน				
คัตค่า	3.30	-	.41**	.52**
เป็นกลาง	3.71	-	-	.11**
สนับสนุน	3.82	-	-	-
2. ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	$\bar{X}$	คัตค่า (3.29)	เป็นกลาง (3.68)	สนับสนุน (3.75)
ทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียน				
คัตค่า	3.29	-	.39**	.46**
เป็นกลาง	3.68	-	-	.07**
สนับสนุน	3.75	-	-	-
3. ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	$\bar{X}$	คัตค่า (3.15)	เป็นกลาง (3.65)	สนับสนุน (3.75)
ทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียน				
คัตค่า	3.15	-	.50**	.60**
เป็นกลาง	3.65	-	-	.10**
สนับสนุน	3.75	-	-	-
4. ด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน	$\bar{X}$	คัตค่า (3.03)	เป็นกลาง (3.71)	สนับสนุน (3.82)
ทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียน				
คัตค่า	3.03	-	.68**	.79**
เป็นกลาง	3.71	-	-	.11**
สนับสนุน	3.82	-	-	-
การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวม	$\bar{X}$	คัตค่า (3.20)	เป็นกลาง (3.68)	สนับสนุน (3.78)
ทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียน				
คัตค่า	3.20	-	.48**	.58**
เป็นกลาง	3.68	-	-	.10**
สนับสนุน	3.78	-	-	-

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 19 แสดงว่า การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน พบว่า ครูที่มีทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สนับสนุน มีการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มากกว่า ครูที่มีทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้คัดค้าน และเป็นกลาง และครูที่มีทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกลาง มีการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้น้อยกว่า ครูที่มีทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้คัดค้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสรุปการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา สรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายทั่วไปของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อศึกษาการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีความมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ใน 4 ด้านได้แก่ การประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ใน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสิทธิภาพการสอน ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สมมติฐานในการวิจัย

1. การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ของครู แตกต่างกัน
2. การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามกลุ่มประสิทธิภาพการสอนของครู แตกต่างกัน
3. การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนของครู แตกต่างกัน
4. การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนของครู แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2549 รวมทั้งสิ้น 111 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2549 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นและสุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 88 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือขออนุญาตจาก ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนดอนฉิมพลีพิทยาคม โรงเรียนบางน้ำเปรี้ยววิทยา โรงเรียนหมอนทองวิทยา โรงเรียนไผ่ดำพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก และโรงเรียนการท่ามาหากินวัดโพธิ์เฉลิมรักษ์ฯ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากครู ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างปฏิบัติงานอยู่ ให้ช่วยตอบแบบสอบถาม โดยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 88 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 5 วัน (วันที่ 5 – 9 มีนาคม พ.ศ. 2550)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

- เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้
- ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสบการณ์การสอน และการได้รับการอบรม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ใน 3 ด้าน คือ
- 1) ด้านหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
  - 2) ด้านกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ
  - 3) ด้านเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับความรู้น้อยที่สุด ถึงระดับความรู้มากที่สุด
- มีความเชื่อมั่น .9418
- ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียน ในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ใน 4 ด้าน คือ 1) การประเมินผลการเรียนตาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 4) การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับการดำเนินการน้อยที่สุด ถึงระดับการดำเนินการมากที่สุด มีความเชื่อมั่น .9816
- ตอนที่ 4 สอบถามทัศนคติที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ถึงระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีความเชื่อมั่น .9795

การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลโดยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด
2. ให้รหัสข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1
3. ให้คะแนนความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 4 ด้าน และทัศนคติที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. หาค่า ร้อยละ ของจำนวนครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยอิงกลุ่ม
3. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
4. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยอิงกลุ่ม
5. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา 4 ด้าน และโดยรวม จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)
6. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา 4 ด้าน และโดยรวม จำแนกตามประสบการณ์การสอน ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และทัศนคติที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี The Least Significant Difference Method – LSD

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และ ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2. เปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามประเภทผลการสอน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยครูที่มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้น้อย มีการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้น้อยกว่า ครูที่มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้น้อยและปานกลาง และครูที่มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้น้อยกว่า ครูที่มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้น้อย

5. เปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดย ครูที่มีทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้น้อย มีการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้น้อยกว่า ครูที่มีทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้น้อย และปานกลาง และครูที่มีทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้น้อยกว่า ครูที่มีทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้น้อย

อภิปรายผล

จากการศึกษาการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา มีประเด็นที่น่าสนใจที่ผู้วิจัยขอนำมาอภิปรายดังนี้

1. การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า มีระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับมากทุกด้าน ใน 4 ด้าน คือ ด้านการประเมินผล การเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ทั้งนี้เนื่องจากการ ปฏิรูปการศึกษามีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 บังคับใช้ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยการให้พิจารณาจากพัฒนาการของ ผู้เรียน ความประพฤติกการสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปกับ กระบวนการเรียนการสอน ดังนั้นกรมสามัญ(เดิม) กระทรวงศึกษาธิการ โดยการนำของหน่วย ศึกษาพิเศษก็ได้ให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดมา กล่าวคือ ครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทราได้เข้ารับการอบรม สัมมนาเชิง ปฏิบัติการตลอดจนได้มีการนิเทศ กำกับติดตาม การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จากศึกษาพิเศษ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ สอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2545 : 1-39) ซึ่งกำหนดไว้ว่า การดำเนินการการวัดและ ประเมินผลการตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ประกอบด้วยหลักในการ ดำเนินการ 4 ด้านคือ การประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

1.2 การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินผลการ เรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในรายข้อเกี่ยวกับการนำแฟ้มสะสมงานมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการ ประเมิน การประเมินผลการปฏิบัติงานจากการทำโครงการ และการนำผลจากการประเมินมาซ่อม เสริมพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน มีระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ปานกลาง แสดงให้เห็นว่าครูต้องพัฒนาการดำเนินการในเรื่องนี้ให้มากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ประสงค์ สกุลขันธ์ (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาสำคัญที่ครูในโรงเรียนประถม ประสบคือ ความคลุมเครือไม่ชัดเจน ในวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง และยัง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุณรัตน์ สารกิตติพันธ์ (2542 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีความต้องการในการพัฒนาดตนเองในเรื่องการ นำเทคโนโลยี และเทคนิคการวัดและประเมินผลใหม่ ๆ มาใช้ในการประเมินผลตามสภาพจริง ดังนั้น นักการศึกษา ศึกษาพิเศษ หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารสถานศึกษา และฝ่ายบริหาร วิชาการควรให้การนิเทศ อบรมให้ความรู้ และจัดทำสื่อเอกสารเผยแพร่เพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการ ปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตราที่ 26 กำหนดไว้ว่า ให้สถานศึกษาจัดการประเมิน ผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การ ร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่กันไปกับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละ ระดับและรูปแบบการศึกษา

1.3 การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในข้อการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวางแผนการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกันระหว่างครู/นักเรียน/ผู้ปกครอง ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในข้อการบูรณาการการประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การวางแผนการประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ร่วมกันระหว่างครู/นักเรียน/ผู้ปกครอง/ชุมชน และด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ในข้อการวางแผนการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ร่วมกันระหว่างครู/นักเรียน/ผู้ปกครอง/ชุมชน การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน มีระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ แสดงให้เห็นว่าครูต้องหาวิธีการที่จะทำให้ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เห็นความสำคัญ และเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา

2. เมื่อเปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสพการณ์ การสอน ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามความรู้เรื่องการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ พบว่า การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของภัชรา คดีกุล (2534 : บทคัดย่อ) พบว่า ความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน โดยบุคคลที่มีความรู้ความ เข้าใจในงานมากจะสามารถปฏิบัติงานได้ดีกว่าบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจน้อย สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของสมหมาย โมฆรัตน์ (2542 : 70) พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาส่วนมาก มีความรู้ ความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับหลักการ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผล ตัดสินและอนุมัติผลการ เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประเสริฐ ลีอำนนกุล (2546 : บทคัดย่อ) พบว่า อาจารย์ที่มี ความรู้ความเข้าใจมาก มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกับอาจารย์ที่มี ความรู้ความเข้าใจน้อย อย่างมีนัยสำคัญ และยังสอดคล้องกับงานวิจัย ขององอาจ เด็จดวง (2546 : 281) พบว่า ชาวมุสลิมที่มีความรู้ความเข้าใจด้านหลักศาสนาอิสลามที่แตกต่างกัน มีผลต่อ ทศนคติที่มีต่อการจัดตั้งธนาคารอิสลามในอนาคตแตกต่างกัน

2.4 การเปรียบเทียบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามทศนคติต่อการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ พบว่า การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุพรรณณี ลิ้มโสภารธรรม (2548 : 87) พบว่าครูที่มีเจตคติต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่างกัน มี สมรรถภาพในการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยครูที่มีเจตคติต่อการ

เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับมาก มีสมรรถภาพการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าครูที่มีเจตคติต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับน้อยอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัย ของสุรรัตน์ พงศ์สุวรรณ (2548 : 103) พบว่า ผู้บริหารที่มีทัศนคติเชิงบวกมีการรับรู้ระบบประเมินผลองค์การแบบสมดุลมากกว่าผู้บริหารที่มีทัศนคติเชิงลบ เพราะทัศนคติเป็นความคิดเห็น ความรู้สึก ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ จากประสบการณ์โดยตรง อาจเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งส่งผลถึงความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังที่ประทีพย์ คนทัด (ประทีพย์ คนทัด 2545 : 70; อ้างอิงจาก Stees.1984. Antecedent and outcomes of organizational commitment p.87) ได้กล่าวว่าองค์ประกอบที่มีผลต่อการรับรู้ของบุคคล คือ ทัศนคติ ถ้าบุคคลใดมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องนั้นก็จะสามารถรับรู้เรื่องนั้นได้ดี แต่ถ้ามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเรื่องใดแล้วจะทำให้การรับรู้ในเรื่องนั้นไม่ดีไปด้วย ดังนั้นจะเห็นว่าครูที่มีทัศนคติสนับสนุนต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จะมีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากด้วยเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในรายข้อเกี่ยวกับการนำแฟ้มสะสมงานมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน การประเมินผลการปฏิบัติงานจากการทำโครงการ และการนำผลจากการประเมินมาซ่อมเสริมพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน มีระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การนิเทศ อบรมให้ความรู้ และจัดทำสื่อเอกสารเผยแพร่เพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

1.2 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในข้อการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวางแผนการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกันระหว่างครู/นักเรียน/ผู้ปกครองด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในข้อการบูรณาการการประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การวางแผนการประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ร่วมกันระหว่างครู/นักเรียน/ผู้ปกครอง/ชุมชน และด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ในข้อการวางแผนการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ร่วมกันระหว่างครู/นักเรียน/ผู้ปกครอง/ชุมชนการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน มีระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ ดังนั้นครูผู้สอนควรให้ความสำคัญในการสร้างความเข้าใจกับนักเรียน /ผู้ปกครอง /ชุมชนใน

การให้ความร่วมมือ เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยตรง เช่น รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร วิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และหัวหน้างานวัดและประเมินผล

2.2 ควรมีการศึกษาการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จำแนกตามระดับ ช่วงชั้น ได้แก่ ช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4

2.3 ควรมีการศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาการดำเนินการการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิพย์พับบลิเคชัน.
- กรมวิชาการ. (2535). คู่มือครูการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2545ก). แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2545ข). คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- (2545ค). แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียน. (เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544) กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2546). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภากรมสามัญศึกษา. (2544). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา
- (2544). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กั้ววล เทียบกันท์เทศน์. (2540). การวัด การวิเคราะห์ การประเมินทางการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ขจิต ฝอยทอง; และ กาญจนา ทองอินทร์. (2546,สิงหาคม). กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารวิชาการ. 6 (8) : 58-62.
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการศึกษา. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ตุ้ จงรักษ์. (2543). กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา : ศึกษากรณีโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา.
- เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระ. (2534). ความสำคัญของการอ่าน (เอกสารเพื่อการพัฒนาหนังสือว่าด้วยหนังสือกับการส่งเสริมการอ่าน). กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- ธำรง บัวศรี. (2532). ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว
- ไพศาล หวังพานิช. (2545). การวัดและประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นภา หลิมธรัตน์. (2544,กันยายน - ธันวาคม). การวัดผลและประเมินผล. วารสารส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน. 10(3) : 13-19

- นภัสวรรณ ตลับไธสง. (2546). การศึกษาประสิทธิภาพการสอนของข้าราชการครู ตามการประเมินของนักเรียน โรงเรียนบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- นลิน ศรีฐานนท์. (2541). การวิเคราะห์สาเหตุของความจำเป็นด้านการวัดและประเมินผล การเรียนระดับประถม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้วยเทคนิควิเคราะห์แบบฟอลท์ทรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดผลประเมินผล การศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อัดสำเนา.
- นงลักษณ์ สนธิสุวรรณ. (2544). การศึกษาทัศนคติของครูระดับก่อนประถมศึกษาจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ที่มีต่อการประเมินด้วยการสะสมผลงาน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประทีพย์ คนทัด. (2545). การรับรู้ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญ ศึกษา จังหวัดราชบุรี ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543. ปรินญาณิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ประเสริฐ ลีอำนนต์กุล. (2546). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์ วิทยาลัยพัฒนการเชตุนพน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประสงค์ สกุลช่วง. (2544). ความเข้าใจสภาพการปฏิบัติและเจตคติต่อการวัดและประเมินผล การเรียนตามสภาพจริงของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (วิจัยการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาสารคาม. อัดสำเนา.
- ไพบุลย์ อินทริวิชา. (2523). ทศนคติต่อการพึ่งตนเอง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- ภัชรา คติกุล. (2534). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของอาสาพัฒนา ใน ทศนะของอาสาพัฒนา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2543). การประเมินผลการเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
- มูลนิธิเชนดคาเบรียลแห่งประเทศไทย. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พริกหวานกรมฟิค.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). เทคนิคการสร้างและสอบข้อสอบความถนัดทางการ เรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- วิราพร พงศ์อาจารย์. (2542). การประเมินผลการเรียน. พิศณุโลก: สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.

- วรรณิ์ โสมประยูร. (2537). การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยพัฒนาพานิช.
- วินิตา วรรณวิวัฒน์. (2540). การศึกษาความรู้และเจตคติของครูที่มีต่อวิธีการวัดและประเมินผล
การเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต. (การวิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
ถ่ายเอกสาร.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). ทฤษฎีการประเมิน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีเรือน ลิขิตเดชาโรจน์. (2545). การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายใน
โรงเรียน ของโรงเรียนอานวยวิทย จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ส.วาสนา ประवालพฤษ. (2540). การประเมินสภาพที่แท้จริง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิทธิชัย จันทานนท์. (2548). ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนเซนต์ไมเกิ้ล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2541). การวัดผลการศึกษา. กาลสินธุ์: ประสานการพิมพ์
- สมบูรณ์ ดันยะ. (2545). การประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมปราชญ์ จอมเทศ. (2540). การบริหารและการจัดการ. กรุงเทพฯ: ไทยพัฒนาพานิช.
- สมหมาย โมฆรัตน์. (2542). การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบ
กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2541 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา).
มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. อัดสำเนา.
- สุขพัชรา ชัมเจริญ. (2545). การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.
- สมุทร เชนะชวนิช. (2543). เทคนิคการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ. ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพรรณิ์ ลิ้มโสภารธรรม. สมรรถภาพในการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2537). หลักและวิธีสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ไทยพัฒนาพานิช.

- สุริรัตน์ พงศ์สุวรรณ. (2548). การรับรู้ระบบการประเมินผลองค์การแบบสมดุลงของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- .สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1. (2548). รายงานคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา
2547. จะเชิงเทรา: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานฯ.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (2545). การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- อรุณ โยธสิงห์. (2546). ความเข้าใจสภาพการปฏิบัติ และปัญหาในการวัดและประเมินผลการ
เรียนตามสภาพจริงของครูผู้สอนในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย การใช้หลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สกลนคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- อรนุช อยู่ทิม. (2546, มกราคม). “การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียน ตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544”. วารสารวิชาการ. 6(1) : 9-19.
- อรุณี สายเสมา. (2536). สัมฤทธิ์ผลด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยวิธีการทำนาย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา).
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุ้นศรี อยู่อ่อน. (2542). ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสอนของ
ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.
ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- องอาจ เด็จดวง. (2546). ทศนคติ ความคาดหวัง และแนวโน้มพฤติกรรมของชาวมุสลิม ที่มีต่อการ
จัดตั้งธนาคารอิสลาม ในกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Fulton, Michael Allen. (2002,October). *The Relationship between Teacher Participation in
The Show – Classroom Performance Assessment Project and Student Learning as
Based on a Review of a Five Years of Program Evaluation Data and as Measured by
Third – Grade Student Performance on The Missouri Assessment Program
Communication Arts Test*, UMI Prequest Digital Dissertation Full Citation & Abstract
DAI – A 63/04 : 1304

- Klem, Lynn Mary. (1996, November). *Examining a Special Case of Construct Validity : Toward Deriving International for School Authentic Assessment*, Dissertation Abstracts International 57 (05) : 120-A.
- Merhpy, A.A. (1995). A Model For Authentic Assessment Utilizing Portfolio. S. L : Northern Illinois University. Peak, Pamela Kamille. (1995, April). *Investigating the Selected Validity of Authentic Assessment in Written Language for Students with and without Learning Disabilities*, Dissertation Abstracts International. 55(10) : 101-A.
- Thomas, Sallyo. (1994, November). *Knowing Learner – Knowing Ourselves : Teacher's Perception of Change in Theory and Practice Resulting form Inquiry into Authentic Assessment*, Dissertation Abstracts International. 55(05) : 301-A

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

สำหรับครู

เรื่อง

การศึกษาการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายในการสอบถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผล ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางการศึกษาเท่านั้นมิได้มุ่งประเมินประสิทธิภาพของบุคคล หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง และจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อการปฏิบัติงานของผู้ใดทั้งสิ้น ผู้วิจัยจะสงวนคำตอบของท่านเป็นความลับ และจะเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม ไม่จำเพาะบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัวของครูผู้ตอบ

แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3. แบบสอบถามนี้ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด ท่านสามารถตอบได้อิสระตามความเป็นจริง ซึ่งจะทำให้ผลการศึกษาค้นคว้ามีความชัดเจน เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลในโอกาสต่อไป

4. ขอให้ท่านพิจารณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และได้โปรดตอบ

แบบสอบถามให้ **ครบทุกข้อ**

ขอขอบคุณอย่างสูงในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง

นายวิสิทธิ์ และอิม

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัวของคุณผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : กรุณาเติมข้อความตามสภาพจริง

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ .....
2. ประสบการณ์การสอน ..... ปี (เศษของปีเท่ากับหรือมากกว่า 6 เดือนให้นับเป็น 1 ปี)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดประเมินตนเองว่าท่านมีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 มากน้อยเพียงใดแล้วขีดเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องระดับความรู้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย
 น้อยที่สุด เพียงช่องเดียว

ข้อ	ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน	ระดับความรู้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง มีส่วน ร่วมในการวัดและประเมินผล					
2	การวิเคราะห์ความสอดคล้องของการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้กับมาตรฐานการศึกษาที่ กำหนดไว้					
3	หลักการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน และ การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน					
4	วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด					
5	หลักการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษา					
6	การจัดทำเอกสารหลักฐานในการประเมินผลการเรียน รายงานผลการเรียน					

ข้อ	ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน	ระดับความรู้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7	กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน					
8	การกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม					
9	การวิเคราะห์หลักสูตรหรือความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาและพฤติกรรม					
10	การตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนสอน					
11	การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
12	เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสม					
13	วิธีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านพุทธิพิสัย					
14	วิธีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้าน จิตพิสัย					
15	วิธีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านทักษะพิสัย					
16	วิธีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามสภาพจริง เช่น แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์					
17	การหาคุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียน

คำชี้แจงโปรดพิจารณาว่าท่านมีการดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียนดังต่อไปนี้
ในระดับใดแล้วขีดเครื่องหมาย □ ลงในช่องระดับการปฏิบัติ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
เพียงช่องเดียว

ข้อ	การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน รายวิชาที่สอน					
2	การเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับ แผนการจัดการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
3	การวัดและประเมินผลความรู้พื้นฐานผู้เรียนก่อนเรียน					
4	การวัดและประเมินความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเป็น รายบุคคล					
5	การนำผลจากการประเมินมาซ่อมเสริมพื้นฐานความรู้ ของผู้เรียน					
6	การสร้างเครื่องมือประเมินกระบวนการปฏิบัติงานที่ มอบหมายอย่างชัดเจน					
7	การกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนที่สอดคล้องเหมาะสมกับ กิจกรรมที่มอบหมาย					
8	การประเมินผลจากการปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม					
9	การประเมินผลการปฏิบัติงานจากการทำโครงการ					
10	การใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล					
11	การนำแฟ้มสะสมงานมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการ ประเมิน					
12	การนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขซ่อมเสริม ผู้เรียนให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละหน่วย การเรียนรู้					

ข้อ	การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
13	การสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลหลังจากตัดสินผลการประเมินพร้อมทั้งรายงานผลให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ					
14	ด้านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวางแผนการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกันระหว่างครู / นักเรียน / ผู้ปกครอง					
15	การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
16	การกำหนดวัตถุประสงค์สำคัญหรือเป้าหมายให้ผู้เรียนบรรลุผลในการปฏิบัติกิจกรรมไว้อย่างชัดเจน					
17	การจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรม					
18	การประเมินผลกิจกรรมจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มและรายบุคคล					
19	การใช้วิธีการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
20	การตัดสินผลการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
21	การบันทึกผลการร่วมปฏิบัติกิจกรรมเพื่อใช้ประกอบการตัดสินผลการประเมินเป็นรายบุคคล					
22	การประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นระยะก่อนการตัดสินผลการประเมิน					
23	การกำหนดแนวทางพัฒนาผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน					
24	การรายงานผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ					

ข้อ	การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
25	ด้าน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้สอดคล้อง กับความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน และ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา					
26	การวางแผนการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ร่วมกันระหว่างครู / นักเรียน / ผู้ปกครอง / และ ชุมชน					
27	การกำหนดเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึง ประสงค์อย่างชัดเจนเพื่อบันทึกระดับคุณภาพของ ผู้เรียน					
28	การจัดทำเครื่องมือการวัดผลและประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ไว้หลายแบบ					
29	การบูรณาการการประเมินผลคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้					
30	การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่าง หลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การบันทึกเหตุการณ์ การรายงานตนเอง และอื่น ๆ ตามความเหมาะสม					
31	การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็น ระยะเพื่อปรับปรุงพัฒนาการก่อนการตัดสินผลการ ประเมิน					
32	การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินคุณลักษณะอัน พึงประสงค์					
33	การกำหนดแนวทางพัฒนาผู้เรียนที่ไม่ผ่านการ ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้อย่างชัดเจน					
34	การรวบรวมข้อมูลคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อ พิจารณาตัดสินผลการประเมินคุณลักษณะแต่ละ ตัวชี้วัดเป็นรายบุคคล					
35	การรายงานผลประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นรายบุคคลให้ผู้เรียนและผู้ปกครองได้ทราบ					

ข้อ	การดำเนินการการวัดและประเมินผลการเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
36	ด้าน การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน การวางแผนการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และ เขียนร่วมกันระหว่างครู / นักเรียน / ผู้ปกครอง / และ ชุมชน					
37	การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์และ เขียนอย่างชัดเจน					
38	การกำหนดพฤติกรรมตัวบ่งชี้ความสามารถการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนไว้อย่างชัดเจนเพื่อใช้ในการ ประเมินผล					
39	การทำเครื่องมือการวัดผลและประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียนตามพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ ของผู้เรียนที่โรงเรียนกำหนด					
40	การกำหนดวิธีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และ เขียนตามความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
41	การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเป็นระยะ ก่อนการตัดสินผลการประเมิน					
42	การกำหนดแนวทางพัฒนาผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การ ประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนไว้อย่าง ชัดเจน					
43	การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน					
44	การใช้วิธีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน อย่างหลากหลาย เช่น การสังเกต การฝึกปฏิบัติ การบันทึกข้อมูลเป็นรายบุคคล การทดสอบ การ ตรวจผลงาน					
45	การรวบรวมข้อมูลการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเพื่อ พิจารณาตัดสินการประเมินแต่ละตัวชี้วัดเป็น รายบุคคล					
46	การรายงานผลประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และ เขียนเป็นรายบุคคลให้ผู้เรียน และผู้ปกครองได้ทราบ					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามทัศนคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละข้อ แล้วขีดเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องระดับความเห็นด้วย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เพียงช่องเดียว

ข้อ	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ระดับความเห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การวางแผนร่วมกันระหว่างครู / นักเรียน / ผู้ปกครอง / และชุมชนในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
2	การวัดและประเมินผลเป็นระยะทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน					
3	การวัดและประเมินผลการเรียนเป็นระยะเพื่อปรับปรุงพัฒนาการตัดสินผลการประเมินโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน					
4	การวัดและประเมินผลควรใช้วิธีการที่หลากหลายที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง					
5	การสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลายที่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด					
6	การจัดบันทึกและสรุปผลการประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
7	การวัดและประเมินผลต้องมีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้/รายวิชา และกิจกรรมการเรียนการสอน					
8	การวัดและประเมินผลต้องสอดคล้อง และครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร					
9	การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียน					
10	การวัดและประเมินช่วยให้ครูทราบระดับความสามารถของผู้เรียนเพื่อหาทางช่วยเหลือและสนับสนุนให้ดีขึ้น					
11	การวัดและประเมินผลเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจการเรียนยิ่งขึ้น					
12	การวัดและประเมินผลทำให้ทราบคุณภาพการสอนของครูในโรงเรียน					

ข้อ	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ระดับความเห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
13	การวัดและประเมินผลช่วยให้ครูทราบแนวทางในการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น					
14	การวัดและประเมินผลช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเทคนิควิธีการสอนที่ครูใช้เหมาะสมเพียงไร					
15	การวัดและประเมินผลทำให้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อครู นักเรียน ผู้บริหาร นำข้อมูลไปวิจัยแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมายการศึกษา					

จบแบบสอบถาม ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ
อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ
อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. นายวิชัย ธรรมเมธาพร
ผู้อำนวยการโรงเรียนดอนฉิมพลีพิทยาคม อำเภอบางน้ำเปรี้ยว
จังหวัดฉะเชิงเทรา
4. นางสาวเกษร มงคล
ศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
5. นางอุษา ตีระวัฒนานนท์
ครู อันดับ คศ. 3 โรงเรียนดอนฉิมพลีพิทยาคม อำเภอบางน้ำเปรี้ยว
จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายวิสิษฐ์ และอิม
วัน เดือน ปีเกิด	5 เมษายน 2517
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 39 หมู่ 1 ตำบลสิงโตทอง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 47 หมู่ 12 ตำบลบึงน้ำรักษ์ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการ อันดับ คศ. 2
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนดอนฉิมพลีพิทยาคม ตำบลดอนฉิมพลี อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2529	ประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนปากบึงสิงโต อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
พ.ศ. 2532	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหมอนทองวิทยา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
พ.ศ. 2535	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนดรุณาสลาม อำเภอร่องฉะ จังหวัดนราธิวาส
พ.ศ. 2539	ครุศาสตรบัณฑิต เอกคณิตศาสตร์ สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา
พ.ศ. 2550	การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร